

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра банківського бізнесу та фінансових технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ»
голова вченої ради
ННІ «Каразінський банківський інститут»
ХНУ імені В.Н.Каразіна

Анна ЧХЕАЙЛО

Рішення вченої ради інституту
від 30 серпня 2024 року, протокол № 14

ПОРЯДОК

ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий
ринок»

навчально-наукового інституту «Каразінський банківський інститут»

Порядок розглянуто
на засіданні кафедри
банківського бізнесу
та фінансових технологій
Протокол № 1
від 27 серпня 2024 року.

Порядок схвалено
Науково-методичної комісією
ННІ «Каразінський банківський інститут»
Протокол №1
від 29 серпня 2024 року

2024/2025 навчальний рік

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри банківського бізнесу та фінансових технологій, протокол № 1 від 27 серпня 2024 року.

Азаренкова Г.М., Вядрова І.М., Головка О.Г., Погореленко Н.П., Гнип Н.О., Галич Р.В. Порядок організації захисту кваліфікаційних робіт здобувачів другого (магістерського) рівнів вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» ННІ «Каразінський банківський інститут». – Харків: КБІ ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2024 – 97 с.

Порядок організації захисту кваліфікаційних робіт здобувачів другого (магістерського) рівнів вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» ННІ «Каразінський банківський інститут» розроблений з урахуванням вимог нормативних документів Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна та Міністерства освіти і науки України.

Призначений для керівників кваліфікаційних робіт та здобувачів вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітнього ступеню «магістр» освітньо-професійної програми «Фінансові технології та банківський менеджмент».

ЗМІСТ

1. КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА, ЇЇ МЕТА І ЗАВДАННЯ	5
2. ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	6
3. ПІДГОТОВКА ТА ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	14
Визначення напрямку дослідження	14
Вибір і затвердження теми та плану кваліфікаційної магістерської роботи	15
Проведення досліджень і написання кваліфікаційної магістерської роботи	17
Визначення елементів наукової новизни у кваліфікаційній магістерській роботі	18
Лінгвістичні вимоги до кваліфікаційної магістерської роботи	18
Академічна доброчесність.....	20
Порядок захисту кваліфікаційної магістерської роботи	26
4. ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	27
5. ПІДГОТОВКА ВІДГУКУ, РЕЦЕНЗІЇ ТА ДОПУСК ДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	40
6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	44
7. ДОДАТКИ	47
А. Тематика кваліфікаційних магістерських робіт за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа і страхування» (за варіативними компонентами «Фінансовий менеджмент», «Управління розвитком банківського бізнесу», «Банківський менеджмент») ...	48
Б. Зразок оформлення титульного аркуша кваліфікаційної магістерської роботи	54
В. Зразок бланку індивідуального завдання на кваліфікаційну магістерську роботу	55

Г. Зразок оформлення листа-заявки підприємства на розробку теми кваліфікаційної магістерської роботи	57
Д. Зразок оформлення реферату на кваліфікаційну магістерську роботу (у т. ч.: англійською мовою)	58
Е. Зразок оформлення змісту кваліфікаційної магістерської роботи	62
Ж. Вимоги до написання «ВСТУПУ» кваліфікаційної магістерської роботи	66
З. Вимоги до написання «ВИСНОВКІВ» кваліфікаційної магістерської роботи	76
І. Приклади оформлення бібліографічного опису у використаних джерел	86
К. Зразок відгуку керівника кваліфікаційної магістерської роботи ...	89
Л. Зразок форми зовнішньої рецензії	90
М. Приклад оформлення заяви для затвердження теми кваліфікаційної магістерської роботи	91
О. Зразок оформлення титульного аркушу наочного аналітично-розрахункового матеріалу кваліфікаційної магістерської роботи	92
П. Вимоги до оформлення слайдів презентації до захисту кваліфікаційної магістерської роботи.....	93
Р. Приклад оформлення структурно-логічної схеми кваліфікаційної магістерської роботи	95
С. Заява-гарантія щодо академічної доброчесності.....	97

1. КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА, ЇЇ МЕТА І ЗАВДАННЯ

Кваліфікаційна магістерська робота (далі – КМР) - це самостійне теоретико-прикладне дослідження, що виконується здобувачем вищої освіти на завершальному етапі навчання за освітнім ступенем «магістр». Вона є кваліфікаційним документом.

На підставі результатів її захисту екзаменаційна комісія (далі – ЕК) визначає рівень теоретичної та практичної підготовки випускника, його здатність до самостійної роботи за фахом або до проведення наукових досліджень, і приймає рішення про присвоєння відповідної кваліфікації та видачу диплома.

Як теоретико-прикладне дослідження КМР повинна містити теоретичне осмислення актуальної організаційно-управлінської або соціально-економічної проблеми, а також обґрунтований проект практичного її розв'язання, виконаний на основі ретельно проведеного аналізу діяльності конкретної організації-замовника (бази практики).

Основні напрями актуальних досліджень у фінансовій сфері, що пропонуються кафедрою здобувачам вищої освіти для виконання КМР, наведено у додатку А.

Метою КМР є поглиблення здобувачем вищої освіти теоретичних і практичних знань з обраної спеціальності та спеціалізації, демонстрація ним умінь досліджувати, обґрунтовувати та застосовувати при вирішенні прикладних професійних проблем ефективні класичні і новітні методи управління та організації діяльності у сфері професійної діяльності, виявлення ступеня підготовки випускників до самостійної практичної діяльності.

Працюючи над КМР, здобувач вищої освіти повинен закріпити навички правильної постановки проблеми та обґрунтування її актуальності, формулювання мети і завдань дослідження, побудови логічного плану і оптимальної структури, роботи з літературними джерелами та статистичною інформацією, аналізу та оцінки різних аспектів діяльності організації, обґрунтування власних узагальнень, висновків та пропозицій.

Основними завданнями КМР є:

- дослідження або поглиблення та узагальнення теоретико-прикладних засад з обраної тематики;
- проведення всебічної оцінки досліджуваної проблематики із застосуванням сучасного інструментарію;
- розробка та оцінка альтернативних підходів до вирішення поставлених у КМР проблем;
- обґрунтування запропонованих рішень з використанням ситуаційного аналізу;
- підготовка доповіді та наочних матеріалів, що передають основний зміст КМР та пропозиції автора, з подальшим їх публічним захистом.

Повнота й особливості реалізації цих завдань залежать від напряму дослідження, діяльності об'єкта дослідження та його специфічних рис.

2. ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

КМР як оригінальне теоретично-прикладне дослідження повинна мати певну логіку побудови, послідовність і завершеність.

КМР складається з наступних елементів:

- 1) титульного аркушу (додаток Б);
- 2) індивідуального завдання (додаток В) та замовлення підприємства (банку, страхової компанії) (за наявністю) на розробку теми (додаток Г);
- 3) реферату (додаток Д);
- 4) змісту (додаток Е);
- 5) вступу (додаток Ж);
- 6) основної частини;
- 7) висновків та пропозицій (додаток З);
- 8) списку використаних джерел (додаток І);
- 9) додатків.

Рекомендований обсяг кваліфікаційної магістерської роботи 70-80 сторінок формату А4 (210x297) машинописного тексту шрифтом Times New Roman 14 pt. До цього обсягу не включено список використаних джерел та додатки. Допускається відхилення в межах $\pm 10\%$.

Крім того, до кваліфікаційної магістерської роботи додаються (але не брошуруються):

- відгук наукового керівника (додаток К);
- зовнішня рецензія (додаток Л);

Характеристика окремих елементів КМР наведена нижче.

Титульний аркуш. Містить дані про ВНЗ, у якому виконано роботу, тему, виконавця, наукового керівника, а також відомості про допуск роботи до захисту, місце та рік її виконання (додаток Б).

Індивідуальне завдання. Містить дані про: тему роботи; наказ, яким вона затверджена; вихідні дані, що використовувались для її виконання; основний зміст (розділи) роботи і календарний план-графік їх виконання (додаток В).

Індивідуальне завдання виконується у двох примірниках: один зберігається на кафедрі, другий – у здобувача вищої освіти. Індивідуальне завдання є нормативним документом і суттєвих відхилень від затвердженої у ньому структури КМР не допускається.

Замовлення підприємства (установи). Це лист підприємства (установи) на ім'я директора інституту з проханням про розробку теми дослідження або окремих питань (додаток Г). До листа-заявки оформлюється відповідний договір.

Реферат - стисле, точне й інформативне викладення змісту роботи. Вона має містити відомості, які дозволяють створити уявлення про проведене дослідження за темою КМР. У рефераті треба навести відомості про актуальність теми, мету і завдання роботи, об'єкт і предмет дослідження, методи і основні результати дослідження. Завершується реферат набором

ключових слів. Під ключовим словом розуміють слово або стійке словосполучення з тексту, яке з точки зору інформаційного пошуку несе смислове навантаження. Сукупність ключових слів повинна відображати поза контекстом основний зміст роботи. Загальна кількість ключових слів повинна становити не менше як три, не більше як десять. Ключові слова подають у називному відмінку, друкують у рядок великими літерами, через коми. Реферат до кваліфікаційних магістерських робіт виконуються обов'язково, крім державної української мови, й англійською мовою. Приклад реферату див. у додатку Д.

Обсяг реферату - до 1 сторінки друкованого тексту.

Зміст. Розкриває структуру роботи у вигляді назви всіх розділів і підрозділів (параграфів) із зазначенням початкових сторінок, а також відображає суть проблеми, її складність та логіку дослідження (додаток Е). Назви розділів і підрозділів повинні бути стислими і зрозумілими, літературно грамотними, тісно пов'язаними з назвою роботи, але не повторювати її.

Обсяг змісту - 1-1,5 сторінки.

Перелік умовних позначень і скорочень. Надається, якщо їх забагато і вони не поширені у нормативних документах і науковій літературі.

Обсяг - 1 сторінка.

Вступ. Дається наукове обґрунтування актуальності та значення обраної теми; формулюється мета, завдання і об'єкт дослідження; наводиться перелік застосованих методів дослідження; визначається інформаційна база дослідження; повідомляється, чи пройшла робота апробацію.

У вступі розкривають сутність та стан досліджуваного наукового завдання, його значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, наводять обґрунтування необхідності проведення дослідження, формулюють об'єкт і предмет дослідження, вказується обраний метод (чи методи) дослідження, повідомляється зміст теоретичної значущості та прикладної цінності отриманих результатів, а також відзначаються положення, що виносяться на захист.

Викладаючи вступ, необхідно дотримуватися такої послідовності.

Актуальність теми. Обґрунтовується актуальність та доцільність проведення досліджень для вирішення поставленого наукового завдання та розвитку фінансово-кредитної системи України в цілому. Додатково може бути вказана інформація про зв'язок теми з науково-дослідними темами або вказано, на замовлення якої фінансово-кредитної установи (підприємства) виконане дане дослідження.

Мета і завдання дослідження. Формулюється мета роботи і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Не слід формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що ці слова вказують на спосіб досягнення мети, а не на саму мету.

Далі необхідно вказати на конкретні задачі, що мають бути вирішені відповідно до цієї мети. Це робиться у формі перерахування (розглянути ....; виявити ....; проаналізувати ....; установити ....).

Об'єкт дослідження. Визначається явище або процес, що досліджується відповідно до теми КМР на основі даних підприємства (банку, страхової

компанії).

Предмет дослідження – це те, що знаходиться в межах об'єкта.

Об'єкт і предмет дослідження, як категорії наукового процесу, співвідносяться між собою як загальне і часткове.

Методи дослідження треба перераховувати не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Інформаційне забезпечення (використані законодавчо-нормативні та теоретичні джерела). Наводяться основні закони, нормативні акти, що згадуються в роботі, та автори, які зробили найбільший внесок у розробку досліджуваного завдання.

Бажано, щоб робота мала елементи наукової новизни.

Наукова новизна кваліфікаційної магістерської роботи – це ознака, наявність якої дає автору право на вдосконалення та подальший розвиток об'єкта дослідження при характеристиці отриманих ним результатів. Необхідно показати відмінність одержаних результатів від відомих раніше та описати ступінь новизни.

Наукова новизна виявляється в наявності теоретичних положень, що вперше сформульовані і змістовно обґрунтовані, методичних рекомендацій, що впроваджені в практику і впливають на досягнення нових соціально-економічних результатів. Новими можуть бути тільки ті положення дослідження, що сприяють подальшому розвитку фінансової науки в цілому чи окремих її напрямків.

При викладі наукової новизни отриманих результатів дають коротку анотацію нових наукових положень (рішень), запропонованих здобувачем особисто. Необхідно показати відмінність отриманих результатів від відомих раніше та описати ступінь новизни (вперше отримано, удосконалено, одержало подальший розвиток).

Наукова новизна складається у вводити в науковий оборот нових невикористаних раніше наукових термінів, у визначенні генезису розвитку наукового знання, у розкритті закономірностей і основних шляхів розвитку фінансової науки.

Практичне значення одержаних результатів. Надаються відомості про можливість практичного застосування отриманих результатів.

Апробація результатів дослідження. Вказується, де оприлюднені основні результати роботи (участь у конференціях, публікації наукових статей, участь у написанні монографій, участь у конкурсах та ін.).

Обсяг вступу: 3-5 сторінок.

Зразок («трафарет») написання «Вступу» КМР наведено у додатку Ж.

Структура змісту розділів кваліфікаційної роботи наступна.

Розділ 1. Теоретичні дослідження. У цьому розділі автор має продемонструвати свою обізнаність з теоретичними напрацюваннями у напрямку дослідження, методами їх критичного аналізу, вміння обґрунтувати вибір напряму дослідження. Структурно перший розділ складається з 3

підрозділів.

У першому підрозділі слід розкрити стан теоретичних напрацювань з обраної теми, проаналізувати існуючі різноманітні погляди (в тому числі власні) на ті чи інші аспекти, виявити невирішені проблеми, які потребують розв'язання в теоретичному, методичному та прикладному плані.

У другому підрозділі подається оцінка діючих законів постанов, указів, та інших офіційно-розпорядчих документів, нормативної та довідкової бази за темою роботи. Розкривається власне розуміння цієї бази, обґрунтовуються необхідність, доцільність окремих документів.

У третьому підрозділі слід провести критичний аналіз економіко-математичних методів і моделей (які можуть бути застосовані при розкритті об'єкта дослідження), що зазвичай використовуються у дослідженнях цього напрямку (а якщо потрібно, обґрунтувати використання інших економіко-математичних методів), на підставі яких здобувач вищої освіти може провести моделювання процесу, щоб отримати нові дані про об'єкт досліджування.

Обсяг першого розділу: 20 - 25 сторінок.

Розділ 2. Аналіз об'єкта дослідження. У другому розділі здобувач вищої освіти повинен виконати ґрунтовний аналіз фактичного стану досліджуваної проблеми, викласти результати експериментальних досліджень з використанням матеріалів, отриманих при проходженні переддипломної практики. Цей розділ повинен бути максимально насиченим фактологічною інформацією (таблиці, графіки, діаграми, схеми), яка відображає результати діяльності об'єкту дослідження за останні 3-5 років, та характеризує середовище його діяльності.

Базою даних для проведення аналізу повинні бути статистичні матеріали, що стосуються об'єкта дослідження (підприємства, банку, страхової компанії) за кілька років.

У розділі рекомендується виділяти 3-4 відносно самостійні (але підпорядковані загальній логіці дослідження) підрозділи, що містять аналіз і оцінку конкретних сфер діяльності об'єкта дослідження.

Перший підрозділ може бути присвячений поглибленому аналізу фінансового стану об'єкта дослідження (підприємства, банку, страхової компанії), методів і результатів вирішення фінансових задач, що використовуються суб'єктом господарювання. Описувати історію виникнення і розвитку організації недоцільно.

Другий підрозділ присвячується аналізу динаміки показників, що характеризують зміни стану об'єкта дослідження у часі, розраховуються відповідні абсолютні та відносні показники динаміки тощо. У разі необхідності тут замість раніш викладеного може бути наведена методика та результати статистичних спостережень за об'єктом дослідження, яка була розроблена і використовувалась здобувачем вищої освіти для отримання даних про нього.

Третій підрозділ присвячується:

– або експериментальним дослідженням та економіко-математичному моделюванню. Наводиться повна методика емпіричних досліджень, отримані дані, результати експериментів і висновки. Слід чітко розмежувати джерела походження використаної при аналізі інформації: що

запозичене з літератури, що одержано з документів організації, а які дані здобуті шляхом власних спостережень, експериментів, розрахунків, соціологічних опитувань тощо. Особливу увагу слід надати достовірності результатів, оцінці якості побудованих моделей, обмежень відносно сфери їх можливого використання. Обробку фактичних даних і моделювання слід виконати з застосуванням сучасного програмного забезпечення;

– або у випадку розроблення авторської програми, проведення аналізу бізнес-процесів, пов'язаних з управлінням об'єкта дослідження (підприємства, банку, страхової компанії). У ньому наводиться опис задачі (бізнес-процесу), її інформаційне та методичне забезпечення, опис запропонованих алгоритмів та схем обчислювального процесу або бізнес-процесу, форми вихідних документів (таблиць, діаграм, графіків), вимоги щодо користування розробленою програмою або схемою оптимізації бізнес-процесу, інше. Використання авторського або спеціалізованого програмного забезпечення у процесі підготовки кваліфікаційної магістерської роботи слід обов'язково зазначити у назві відповідного пункту плану: «...із застосуванням (далі наводиться назва програмного продукту)».

Техніко-економічна характеристика об'єкта дослідження (аналіз сучасного стану об'єкта, що розглядається у якості бази проектування - підприємство, банк, страхова компанія тощо) – обов'язкова складова розділу 2. Підрозділ повинен містити стислий виклад матеріалу зібраного під час переддипломної практики. Розрахунки та візуальні матеріали повинні супроводжуватись висновками автора. Порядок розміщення цього підрозділу узгоджується автором з керівником КМР – залежно від доцільності та логіки побудови матеріалу розділу.

Рекомендований вище підхід не є «статичним»: залежно від обраної теми, мети та завдань дослідження розділ 2 може передбачати інші: послідовність, склад та наповнення підрозділів.

Обсяг другого розділу: 25 - 30 сторінок.

Розділ 3. Рекомендації щодо вдосконалення об'єкта дослідження.

Повинен містити обґрунтовані пропозиції здобувача вищої освіти, спрямовані на досягнення поставленої мети роботи. Структурно він вміщує 3-4 підрозділи. Характер і зміст заходів, що пропонуються, повинні базуватися на узагальненні, аналізі і результатах досліджень, проведених автором у першому та другому розділах.

Зміст *підрозділів* розділу присвячуються розробці рекомендацій щодо вдосконалення, оптимізації, поліпшення функціонування об'єкта дослідження (підприємства, банку, страхової компанії).

Матеріал розділу 3 повинен містити конкретні рекомендації, спрямовані на вдосконалення об'єкта дослідженні. Рекомендації повинні бути чіткими та позбавленими зайвої «води». Їх виклад повинен відповідати послідовності:

- преамбула, невіршені аспекти досліджуваного питання;
- формулювання необхідності їх подолання з наступним «переходом» до визначення суті рекомендації;
- виклад методики, яка «розкриває» запропоновану рекомендацію;

- визначення ефекту від впровадження;
- формулювання висновків до підрозділу.

Викладення матеріалу повинно супроводжуватись відповідним візуальним контентом, зміст якого розкриває та підтверджує суть рекомендації.

Загальна якісна ознака змістовності матеріалу підрозділів у розділі 3 – розуміння автором не тільки того, «що саме?» він пропонує, а й «яким чином?» реалізувати той чи інший підхід.

Розділ 3 може містити й *четвертий підрозділ*, який присвячується розрахункам або обґрунтуванню (за окремою методикою) економічної ефективності використання на об'єкті дослідження (підприємстві, банку, страховій компанії) пропонованих здобувачем вищої освіти заходів. Він наводиться та розраховується тільки у разі доцільності та наявності інформації за тематикою КМР).

Обсяг третього розділу: 20 - 25 сторінок.

Наведена структура не є типовою. Вона - орієнтир, в межах якого можна проводити дослідження з обраної проблематики.

Остаточна побудова структури та логіки КМР може бути відкоригована відповідно та з урахуванням особливостей теми КМР та бази переддипломної практики за погодженням з керівником КМР.

Загалом, завдання, що повинні вирішуватися в окремих розділах КМР, виглядають наступним чином:

Характеристика окремих складових КМР

Розділи	Загальна характеристика розділу	Завдання, які повинні вирішуватися в розділі
Розділ 1	Теоретичне дослідження вирішуваного в роботі завдання (у т.ч. рекомендується огляд значної кількості літературних та інформаційно-правових джерел з обов'язковим посиланням на них)	Аналіз стану теоретичних напрацювань з обраної теми. Вивчення сучасних концепцій (підходів до розгляду) досліджуваних питань. Теоретичне узагальнення змісту досліджуваної категорії. Узагальнення поданих у літературі визначень основних понять, розуміння сутності яких впливає на подальше дослідження проблеми. Пошук невирішених питань, що стосуються досліджуваної проблеми та потребують подальшого розв'язання. Аналіз правової основи об'єкта дослідження - оцінка діючих законів постанов, указів, та інших офіційно-розпорядчих документів, нормативної та довідкової бази. Аналіз місця досліджуваної проблеми в економіці (світовій, України). Наведення методики аналізу вирішення проблем, а також методів і моделей, які будуть використовуватись у дослідженнях даного напрямку. <i>Обсяг розділу: 20-25 сторінок</i>

Розділ 2	<p>Аналіз діяльності об'єкта дослідження відповідно до теми роботи (рекомендується застосування комп'ютерних методів розрахунків, побудови графіків і діаграм)</p>	<p>Аналіз узагальнюючих статистичних показників щодо напряму дослідження. Викладення загальної методики й основних методів дослідження (формули розрахунків, порівняльні таблиці, ранжування тощо) Аналіз узагальнюючих показників діяльності об'єкта дослідження щодо обраної теми дослідження. Аналіз та визначення шляхів підвищення ефективності управління об'єкта дослідження. Розгляд прикладних аспектів маркетингової стратегії банківської установи. Викладення результатів емпіричних досліджень на матеріалах конкретної установи (підприємство, банк, страхова компанія). Надання загальної характеристики установи (підприємство, банк, страхова компанія), на основі даних якої виконана робота. Порівняння здобутих даних з відомими розв'язаннями досліджуваної проблеми. Виявлення недоліків та проблем визначеної теми роботи, сфери діяльності об'єкта дослідження. Визначення резервів удосконалення діяльності установи (особливо стосовно питань, що розглядаються в роботі).</p> <p><i>Обсяг розділу: 20-25 сторінок</i></p>
Розділ 3	<p>Оптимізація (вдосконалення) діяльності об'єкта дослідження на основі розробки пропозицій щодо практичного вирішення проблеми (розроблені заходи мають бути конструктивним та базуватися на теоретичних дослідженнях, аналізі діяльності установи, логічно обґрунтовуватися та підкріплюватися відповідними розрахунками)</p>	<p>Розробка організаційно-економічних заходів, спрямованих на підвищення ефективності роботи об'єкта дослідження. Вирішення поставленої задачі або проблеми для досягнення запропонованої наукової новизни (нових наукових положень) одержаних результатів. Прикладне використання економіко-математичних методів при обґрунтуванні доцільності впровадження запропонованих заходів (з відповідними математичними розрахунками). Надання та обґрунтування конкретних пропозицій та рекомендацій з підвищення ефективності діяльності конкретної установи. Опис прикладних результатів, отриманих в роботі. Розрахунок економічної ефективності використання запропонованих заходів. Рекомендації щодо використання якісних та кількісних показників здобутих результатів.</p> <p><i>Обсяг розділу: 20-25 сторінок</i></p>

Відповідальність за правильність розрахунків та зроблені на цій підставі висновки несе здобувач вищої освіти - автор КМР.

Висновки. Це розділ, який є завершальною частиною КМР і містить стислий виклад актуальності теми, зроблених оцінок та узагальнень під час аналізу, пропозицій автора та їх економічної ефективності (додаток З). Ознайомлення з текстом висновків повинно сформувавши у читача уявлення про ступінь реалізації автором кваліфікаційної магістерської роботи поставленої мети і завдань.

Обсяг висновків: 3 - 5 сторінок.

Список використаних джерел. Включає складений за чинними правилами перелік використаних літературних джерел (зразок оформлення – у додатку К). Кількість джерел повинна бути не менш 80. Обов'язкові посилання на законодавчу базу та періодичні видання за останні 2-3 роки відповідно до обраної теми дослідження та посилання на наукові праці вчених-науковців Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна, наукові статті, які розміщені у науко-метричних базах SCOPUS та інших відкритих джерелах. В списку показуються надруковані тези, статі за участю здобувача вищої освіти.

Список використаних джерел - дуже значима частина кваліфікаційної роботи магістра, що відображає самостійну творчу роботу дослідника. Цей список є вказівкою на джерела з теми дослідження для тих, хто буде читати КМР. Він дозволяє судити про наукову культуру автора, глибину його проникнення в тему й етичність його позиції стосовно авторів використовуваних джерел.

Кожне джерело, включене у такий список, повинне мати відображення в рукописі дослідження.

Задане у тексті роботи прізвище науковця також повинно супроводжуватися посиланням на відповідне джерело у цьому списку.

Запозичені факти чи цитування робіт інших авторів повинні оформлюватись аналогічно.

При складанні списку використаних джерел слід керуватися вимогами ДСТУ 8302:2015.

Корисні поради до оформлення списку використаних джерел містяться за посиланням: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=4063>, у тому числі:

- рекомендації з автоматизованої розстановки посилань на літературу в Word;

- інструкції з автоматичного створення списку літературних джерел і посилань на нього за допомогою Word 2013, 2016.

Додатки. У додатки виносяться громіздкі таблиці допоміжного характеру, блок-схеми, зразки форм таблиць тощо. В додатках повинні бути ксерокопії фінансової звітності, статистичні таблиці з відкритих баз даних з наведенням найменування і Інтернет-адреси цих баз.

Порядок визначення ефективності наведених у кваліфікаційної магістерської роботі пропозицій наведений у «Методичних рекомендаціях до визначення ефективності рішень, запропонованих у КМР. Для здобувачів вищої освіти усіх спеціальностей освітнього ступеня «магістр» (укладач - Сословський В.Г.), які можна завантажити за посиланням: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=4063>.

3. ПІДГОТОВКА ТА ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Виконання КМР складається з таких основних етапів:

- 1) визначення напрямку дослідження;
  - 2) вибір і затвердження теми та плану кваліфікаційної магістерської роботи;
  - 3) проведення досліджень і написання роботи;
- 180946048) оформлення кваліфікаційної магістерської роботи;
180946049) підготовка до публічного захисту і захист роботи.

Наведені етапи виконання КМР є основою для розробки відповідних графіків роботи магістрів, що на початку кожного навчального року, розміщується на вкладці «Переддипломна практика та кваліфікаційна магістерська робота 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» ЦЕН ХНУ імені В.Н.Каразіна, ННІ «Каразінський банківський інститут»: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=4063>

На основі графіку здобувач вищої освіти розробляє індивідуальний план, який складовою частиною завдання на КМР.

Терміни виконання здобувачем вищої освіти робіт з підготовки КМР контролюються науковим керівником КМР, керівником магістерської програми та завідувачим кафедрою. За порушення графіка здобувач вищої освіти може бути недопущений до захисту КМР.

Визначення напрямку дослідження

Основними завданнями науково-дослідної роботи інституту є забезпечення органічної єдності змісту освіти і досягнень сучасної економічної науки та передових технологій та використання їх в навчальному процесі.

Науково-дослідна робота інституту спрямована на розвиток наукової школи кафедри банківського бізнесу та фінансових технологій ННІ «Каразінський банківський інститут» ХНУ імені В.Н. Каразіна «Наукові засади руху фінансових потоків економічних агентів»; підвищення якості та інноваційної складової наукових досліджень, збільшення кількості наукових розробок, що мають визнання; активне залучення творчої молоді в науку та освіту; публікацію результатів наукових досліджень у міжнародних фахових виданнях з можливістю подальшого цитування.

З урахуванням напрямів досліджень за науковими школами кафедра пропонує здобувачам вищої освіти для вибору тематику кваліфікаційних магістерських робіт (додаток А). Вибираючи напрям дослідження, слід враховувати, що перелік тем може доповнюватись за бажанням здобувача вищої освіти та його наукового керівника.

Вибір і затвердження теми та плану кваліфікаційної магістерської роботи

Тема кваліфікаційної магістерської роботи повинна бути актуальною, мати теоретичне і прикладне значення, відповідати сучасному стану та перспективам розвитку економічної науки та практики.

Здобувач вищої освіти може скористатися тематикою КМР, яку розробляє і щорічно переглядає кафедра (додаток А).

Здобувачу вищої освіти надається право запропонувати свою тему з необхідним обґрунтуванням її дослідження. Тема роботи має бути погоджена як з випускною кафедрою, так і з організацією, на матеріалах якої вона буде виконуватися.

Обираючи тему, слід враховувати її актуальність для організації, можливість одержання відповідних матеріалів (планових, звітних, статистичних), проведення власних спостережень, розрахунків, експериментів, наявність літературних джерел, власні напрацювання.

Здобувачі вищої освіти проходять переддипломну практику за направленнями кафедри; матеріали для аналітичної частини роботи вони одержують за місцем практики.

Виконання кваліфікаційної магістерської роботи на абстрактну тему без використання й аналізу матеріалів, що характеризують діяльність конкретної організації - не допускається.

Пропозиції щодо вибору теми КМР здобувач вищої освіти спочатку обговорює з науковим керівником від кафедри. За поданням наукових керівників кафедра розглядає пропозиції здобувачів вищої освіти і після їх схвалення готує проект відповідного наказу.

Після обрання теми здобувачу вищої освіти необхідно написати письмову заяву на ім'я завідувача кафедри з зазначенням теми, яку планується досліджувати. Приклад оформлення заяви наведено у додатку Л.

Для підбору фактичних даних доцільно використовувати:

- звітні дані баз переддипломної практики;
- матеріали спеціальних спостережень та експериментів з окремих питань кваліфікаційної магістерської роботи;
- статистичні довідники Державної статистичної служби України;
- загальнодоступні інформаційні бази даних;
- наукові публікації у фахових журналах та виданнях, які індексуються у міжнародних наукометричних базах;
- публікації інших видань (у тому числі - зарубіжних);
- електронні публікації та матеріали сайтів Міністерства фінансів України (<http://www.minfin.gov.ua/control/uk/index>); Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (<https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>); Національного банку України (<https://bank.gov.ua/>); Асоціації українських банків (<http://www.aub.com.ua>); Незалежної асоціації банків України (<https://nabu.ua/ru.html>); Державної

статистичної служби України (<http://www.ukrstat.gov.ua>); Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) (<http://ssmsc.gov.ua>) та ін.;

- інших центральних органів та установ виконавчої влади, адреса веб-сайтів яких можна знайти на Урядовому порталі України (<http://www.kmu.gov.ua/control>);

- порталу «Дт-Кт» (<http://www.dtk.com.ua/index.html>);

- веб-сайтів фінансових установ, порталів та журналів інших країн.

Для затвердження теми КМР із заявою необхідно представити аналітичний огляд наукових видань (не менш 15) та план роботи. Аналітичний огляд має вигляд таблиць, що засвідчує напрацювання здобувачем вищої освіти мінімальний обсяг теоретичного матеріалу для своєї КМР.

Огляд за актуальними питаннями стосовно теми дослідження необхідно представити у вигляді табл. 1.

Таблиця 1

Актуальні питання за темою дослідження

Автор	Джерело статті	Назва статті	Питання, що розглядаються	Критика	Пропозиції
1					
...					
15					

Оскільки відповідність напрямів дослідження залежить від розуміння його сутності, для цього доцільно вивчити аналіз його складових (табл. 2).

Таблиця 2

Аналіз складових поняття «...» за визначеннями авторів

Складові	Автор	Автор	Автор
	+	-	-
	+	+	-

Тема буде затверджена тільки при представленні здобувачем вищої освіти аналітичного огляду відповідно до теми дослідження.

Закріплення за здобувачем вищої освіти теми КМР оформлюється наказом директора інституту не пізніше ніж за півроку до закінчення навчання за магістерською програмою.

Цим самим наказом призначаються наукові керівники КМР.

Обов'язками наукових керівників є:

- консультування здобувачів вищої освіти з питань вибору теми роботи, розробки індивідуального завдання і графіку підготовки КМР, добору спеціальної літератури, вибору підходів і методів рішення завдань;
- затвердження індивідуального завдання на підготовку КМР та графіку його виконання;
- надання здобувачеві вищої освіти організаційно-технічної допомоги (робота в комп'ютерному класі, ознайомлення з матеріалами навчально-методичних кабінетів та зі складовими, які регламентують процес написання кваліфікаційної магістерської роботи, розміщеними на сайті ЦЕН ХНУ імені В.Н. Каразіна за посиланням:

<https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=4063>);

- участь у підготовці сумісних (з керівником КМР) наукових статей для публікації у фахових виданнях, тез доповідей на науково-практичні конференції, наукових робіт до конкурсів;
- контроль за дотриманням здобувачем вищої освіти графіку підготовки КМР та якості виконаних завдань;
- контроль за перевіркою здобувачем вищої освіти КМР на унікальність тексту за допомогою відповідного програмного забезпечення та за правильністю цитування;
- інформування кафедри і деканату про стан виконання КМР здобувачем вищої освіти;
- попередній розгляд і захист КМР перед комісією, створеною кафедрою;
- підготовка відгуку про КМР з ґрунтовною характеристикою її якості відповідно до критеріїв оцінки.

План КМР повинен відповідати темі дослідження, мати чітку логіку поєднання теоретико-методичної, аналітичної та конструктивної частин.

При розробці та обговоренні плану дослідження необхідно скласти поетапний календарний план КМР згідно із затвердженим на кафедрі регламентом. Невиконання графіка та систематичне відхилення від регламенту є підставою для недопущення здобувача вищої освіти до захисту КМР.

Проведення досліджень і написання кваліфікаційної магістерської роботи

Головним завданням цього етапу є написання тексту кваліфікаційної магістерської роботи відповідно до затверджених теми та плану. Здобувач вищої освіти має ґрунтовно ознайомитись з теоретичними засадами обраної проблематики, на підставі аналізу літературних джерел узагальнити існуючі підходи та обґрунтувати методичний фундамент своїх досліджень.

За допомогою цього інструментарію та загальновідомих сучасних прийомів і методів аналізу проводиться діагностика об'єкта дослідження під кутом зору обраної теми та визначаються наявні проблеми і причини їх виникнення. Це, у свою чергу, є основою для розробки і обґрунтування

альтернативних пропозицій щодо усунення проблем і визначення найбільш доцільного способу їх вирішення в умовах конкретного підприємства. В ході реалізації цього етапу робота з літературними джерелами ведеться паралельно з дослідженнями на підприємстві, окремі аспекти кваліфікаційної магістерської роботи можуть уточнюватися або коригуватися.

Визначення елементів наукової новизни у кваліфікаційній магістерській роботі

У відповідності до вимог щодо кваліфікаційного рівня «магістр», кваліфікаційні магістерські роботи, які надаються до захисту, повинні містити нові наукові результати, підтверджені проведеними теоретичними і експериментальними дослідженнями. За таких умов здобувач вищої освіти з повною на те підставою може в характеристиці своєї роботи відмітити, які наукові результати «вдосконалено», або «отримали подальшого розвитку».

Звичайно, КМР не може бути у всьому абсолютно новою. Цілком достатня наявність в неї елементів наукової новизни. Такими елементами можуть бути і нове поняття, застосоване здобувачем в роботі, новий самостійно виконаний експеримент і т.п.

Основне в науковій новизні кваліфікаційної магістерської роботи, не тільки, що цього раніше ніде не було, але і затребуваність нових елементів наукою. У той час, недостатньо в кваліфікаційної магістерської роботі просто заявити, що зроблено щось нове. Для визнання наукової новизни необхідно ретельно її обґрунтувати, довести її правомірність.

Зазвичай наукова новизна кваліфікаційної магістерської роботи доводиться ретельним аналізом літературних джерел, науково-дослідних робіт, захищених дисертацій, вітчизняних і зарубіжних публікацій з теми дисертаційного дослідження.

Наукова новизна вважається доведеною, якщо у КМР обґрунтовані нові: вирішення поставлених завдань; розроблені нові принципи до реалізації поставлених завдань; досліджені нові явища; представлені нові методики.

Наукову новизну в процесі попереднього захисту і захисту кваліфікаційної магістерської роботи підтверджують науковий керівник і рецензент.

Лінгвістичні вимоги до кваліфікаційної магістерської роботи

Підвищення інформаційності тексту кваліфікаційної роботи – окрім ґрунтового розкриття усіх необхідних причинно-наслідкових зв'язків та явищ, здійснюється лексичними, морфологічними та синтаксичними засобами. Рекомендуються прийоми, що дають змогу досягти максимальної лаконічності викладу змісту роботи.

Для наукового тексту характерні смислова завершеність, цілісність і зв'язність думок, наявність спеціальної термінології. Виклад змісту здійснюється за допомогою функціонально-лексичних засобів зв'язку, що вказують на послідовність розвитку думки (*спочатку, насамперед, потім, по-*

перше, по-друге, отже тощо), суперечливі відношення (*однак, позаяк* тощо), причинно-наслідкові відношення (*тому, внаслідок цього, до того ж* тощо), перехід від однієї думки до іншої (*звернімося до, необхідно зупинитися на, потрібно розглянути* тощо), підсумовування (*отже, таким чином, насамкінець, викладене вище дає змогу дійти висновку, підводячи підсумок* тощо). Наведемо приклади лексичних засобів для лаконічності викладу змісту кваліфікаційної роботи в різних її розділах.

Лексичні засоби для викладу змісту в теоретичній частині роботи

- Слід зазначити, що...
- Можна виокремити досить значну кількість економічних досліджень...
- Аналіз проблеми свідчить про відсутність загальноприйнятого визначення поняття...
- Аналіз наукових праць, присвячених проблемі... свідчить про багатогранність та складність цього феномену...
- Дослідники дійшли висновку...
- Автори виявили, що...
- Загалом розрізняють...
- На сьогоднішній день багато дослідників...
- У сучасному науковому знанні все більше утверджується поняття...
- Отже, на сьогодні досить поширеною є думка про те...
- У зв'язку з цим цікавими є результати дослідження...
- У ряді досліджень виявлено, що...
- У цілому, можна констатувати, що...
- У концепції К. В. Махненко цей феномен розглядається як...
- На думку Л. І. Фішмана, під поняттям... розуміється...
- Л. М. Мітіна, Г. В. Мітін поняття... визначають як...
- К. Л. Ванерко тлумачить поняття... як...
- У працях... висвітлюються проблеми...
- Важливим також є дослідження А. А. Воронько щодо...
- Важливого значення дослідники надають...
- Крім того, привертають увагу дослідження...
- Подібної точки зору дотримуються...
- Серед вітчизняних дослідників цієї проблеми слід, насамперед, указати на праці О. Л. Мірошниченко [34, с. 312], Е. Г. Данилової [16, с. 34], А. О. Пилипенко [24, с. 65], які розглядають...
- Крім того, як підкреслює В. С. Музичко [45, с.113], можна говорити про особливості...
- У контексті проблеми нашого дослідження привертають увагу також праці... в яких визначено, що...
- Вивчаючи досвід зарубіжних авторів [34, с.76; 54, с. 97; 85, с.13-19 та ін.], які визначають...
- Водночас у більшості праць, на нашу думку, недостатня увага приділяється аналізу...

– Отже, незважаючи на певні відмінності у термінах... принципів відмінностей у розумінні змісту та структури (поняття..., явища..., феномена... тощо) немає...

Лексичні засоби для викладу змісту у практичній частині роботи

– Відповідно до структури (досліджуваного явища) було визначено...

– На основі дослідження рівнів...

– Як показав аналіз результатів дослідження,...

– У процесі дослідження було встановлено...

– Як видно з табл. 2.1,...

– З даних, наведених у табл. 2.2, бачимо, що...

– У табл. 2.3 висвітлюється певна тенденція, а саме:...

– У табл. 2.4 відображено, що...

– Наступний крок у вивченні... передбачав аналіз результатів...

– Отже, можна констатувати...

– Слід наголосити, що...

– Отримані дані свідчать про те,...

– Встановлено, що...

– Подібні результати отримано...

– Виявлено...

– Визначено...

– Проаналізовано...

– За результатами дослідження можна припустити, що...

– Щодо окремих проявів досліджуваного явища було встановлено, що...

– Важливим моментом нашого дослідження стало визначення...

– Результати дослідження дали змогу встановити...

– Наступним етапом дослідження стало вивчення...

– Це підтверджується й даними, отриманими за аналізом...

– На наступному етапі дослідження було проаналізовано...

– Водночас привертає увагу той факт...

– Так, зокрема, простежується...

– Загалом, аналіз результатів дослідження дав можливість виявити...

– Отже, можна говорити про те,...

– Узагальнення результатів дослідження... дає можливість...

Отже, завдяки використанню спеціальної термінології студенти мають можливість у короткій та лаконічній формі наводити розгорнуті визначення і характеристики наукових фактів, понять, процесів, явищ, що досліджувалися в процесі виконання дипломної роботи. Лексичні засоби для викладу змісту в теоретичній та практичній частинах кваліфікаційної роботи дають змогу досягти максимальної лаконічності викладу її змісту.

Академічна доброчесність

1. Порядок проведення перевірки кваліфікаційних робіт щодо наявності запозичень здійснюється відповідно до вимог Законів України «Про

освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII, документів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна: Статуту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Положення про систему забезпечення якості вищої освіти (систему внутрішнього забезпечення якості) Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії для атестації здобувачів вищої освіти, які отримують ступінь бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра, спеціаліста, магістра) в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна.

2. Порядок передбачає процедуру проведення перевірки текстів кваліфікаційних робіт студентів Університету з використанням антиплагіатної інтернет-системи Strikeplagiarism.com (далі – Антиплагіатна система) щодо наявності запозичень із текстів, присутніх в базах даних Університету, базах даних інших закладів вищої освіти та в мережі Інтернет.

3. Завданням Антиплагіатної системи є визначення ступеня подібності текстів наукових та навчальних робіт до текстів документів, що містяться в базах даних системи та у відкритому доступі в мережі Інтернет. Система визначає певний фрагмент тексту аналізованої роботи, як запозичення, у разі, якщо він збігається з текстом вже існуючого документа, до якого система має доступ під час проведення перевірки. Роботи, для яких виявлено значний відсоток запозичень, не можуть бути автоматично кваліфіковані як такі, що містять плагіат. В той же час результат перевірки, який свідчить про відсутність в роботі запозичень, не дає абсолютної гарантії про відсутність в ній плагіату. Відповідно до принципів академічної доброчесності для кожного фрагменту тексту, який повністю або з незначними змінами цитується у роботі, має бути наведено посилання на першоджерело. При виконанні цієї умови використання запозичень з інших документів може вважатися правомірним. Остаточне рішення щодо доброчесності виявлених Антиплагіатною системою запозичень або наявності в них плагіату, приймає кафедра, на якій проходить попередній захист кваліфікаційної роботи;

4. Перевірку текстів кваліфікаційних робіт щодо наявності запозичень, оформлених без належного посилання на авторів, здійснює відповідальний за перевірку Системний оператор кафедри.

5. Кваліфікаційну роботу для перевірки здобувач надає науковому керівнику, який в свою чергу здійснює заходи відповідно до Порядку проведення перевірки кваліфікаційних робіт, наукових праць та навчальних видань щодо наявності запозичень з інших документів.

6. Перевірка можлива тільки для текстів робіт, наданих у наступних форматах: *.doc, *.docx, *.rtf або *.pdf. Рекомендується надавати файлу з електронною версією роботи унікальне ім'я, що складається з прізвища

автора(ів), назви типу роботи, назви роботи, прізвища керівника, назви спеціальності, дати тощо. Наприклад: Shevchenko_KMR_Galych_bank.pdf

7. На початку перевірки роботи щодо наявності у її тексті раніше опублікованих матеріалів без належного посилання на першоджерело Системний Оператор здійснює контроль ідентичності її друкованої та електронної версій.

8. У разі невідповідності між друкованою та електронною версіями автор роботи зобов'язаний привести версії до взаємної відповідності.

9. За результатами перевірки роботи Антиплагіатна система формує Звіт Подібності, що містить інформацію, яка вказує на ймовірність неправомірних запозичень з інших джерел та деякі інші характеристики роботи.

10. Повний Звіт Подібності містить текст роботи, який був перевірений Антиплагіатною системою. У цьому тексті наявне виділення тих його фрагментів, що були кваліфіковані системою, як подібні до текстів, розміщених у базах даних або у відкритому доступі в мережі Інтернет. Для цих фрагментів у звіті наявні гіперпосилання, за якими можна перейти для перегляду документів, знайдених у базах даних або в Інтернеті. Короткий Звіт Подібності містить тільки кількісні характеристики оригінальності роботи, серед яких найбільш важливими є:

– Коефіцієнт Подібності 1. Коефіцієнт Подібності № 1 – це значення (у відсотках), що визначає рівень запозичень, знайдених у певних джерелах (базах даних та Інтернеті), які складаються з фрагментів тексту, що містять щонайменше п'ять слів (довідково: у більшості мов загальновикористаними є фрази з п'яти і більше слів; перевищення встановленого значення Коефіцієнту Подібності № 1 не є ознакою наявності неправомірних запозичень, але вказує на необхідність ретельної перевірки тексту роботи та Повного Звіту Подібності фахівцем з тематики роботи).

– Коефіцієнт Подібності 2. Коефіцієнт Подібності № 2 – це значення (у відсотках), що визначає рівень запозичень, знайдених у певних джерелах (базах даних та Інтернеті), які складаються з фрагментів тексту, що містять щонайменше 25 слів. Інша, відмінна від 25 слів, довжина фрагменту може встановлюватися Адміністратором на основі рекомендацій представників компанії Plagiat.pl (довідково: перевищення встановленого значення Коефіцієнту Подібності № 2 не є ознакою наявності плагіату, але вказує на необхідність ретельної перевірки тексту роботи та Повного Звіту Подібності фахівцем з тематики роботи).

– Сигнал «Тривога!». Сигнал «Тривога!» з'являється, якщо є вірогідність прихованого запозичення, він привертає увагу Системного Оператора до можливої спроби автора сфальсифікувати результат перевірки з метою збільшення показників оригінальності роботи. Сигнал «Тривога!» – це повідомлення, що вказує щодо наявності у тексті:

· знаків одного алфавіту, заміненіх схожими за написанням знаками іншого алфавіту; наприклад, заміна кирилических літер на латинські, при водить до утворення формально іншого слова при однаковому зовнішньому вигляді;

- символів, виділених білим кольором, які поєднують слова та можуть використовуватися для імітації пробілів між ними;
- збільшеної відстані між буквами всередині слова, що імітує наявність пробілу між ними, в той час як саме слово може бути утворено шляхом злиття декількох слів;
- пробілів з малим розміром, які впливають на візуальне поділення тексту на окремі слова.

Наявність сигналу «Тривога!» у великій кількості, яка визначається як 10 або більше разів в середньому на сторінку тексту або 50 і більше разів на окремих його сторінках – вказує на необхідність додаткового ретельного перегляду тексту роботи та Повного Звіту Подібності фахівцем з тематики роботи.

Якщо буде встановлено, що у документі заміна символів одного алфавіту на інший відбулася під час конвертації файлу з одного формату до іншого, наприклад, з TeX або LaTeX до pdf, автор роботи повинен підготувати новий файл для проведення повторної перевірки, проводячи в ручному режимі заміну символів, відповідно до алфавіту мови, якою написано роботу.

11. Після завершення перевірки роботи Системний Оператор повинен уважно переглянути Повний Звіт Подібності та проаналізувати, чи увесь об'єм роботи, завантаженої для перевірки, був сприйнятий Антиплагіатною системою, як текст, доступний для аналізу. Відсутність певних текстових фрагментів роботи у тексті Повного Звіту Подібності, або їх відображення у вигляді іншомовних символів може сигналізувати про намагання автора роботи обійти перевірку з метою збільшення показників її оригінальності. Робота, для якої виявлені такі факти, кваліфікується як така, що не пройшла перевірку, а її автор через наукового керівника повинен надати Системному Оператору оновлену електронну версію роботи для проведення перевірки.

12. Фрагменти тексту роботи, які у Повному Звіті Подібності відмічені, як подібні до текстів, розміщених у базах даних або у відкритому доступі в мережі Інтернет, повинні бути розглянуті та проаналізовані Системним Оператором та/або фахівцем з тематики роботи. При аналізі запозиченого тексту слід додержуватись таких вимог академічної доброчесності:

- для кожного текстового фрагменту від речення і більше, наведеного в тексті роботи без змін або з незначними змінами у порівнянні з першоджерелом, обов'язково має бути посилання на використане джерело; винятком можуть бути лише загальноновживані стандартні речення та фрази або інформація, що є загальновідомою для фахівців з відповідної спеціальності;
- якщо цитування будь-якого літературного джерела в тексті роботи займає більше одного абзацу, то посилання на першоджерело має бути наведено в кожному з цих абзаців;
- наявність у певному фрагменті тексту посилання на джерело, з якого «нібито» цитується текст, визначений як запозичення, не означає автоматично, що запозичення є правомірним, оскільки це може бути обумовлено намаганням автора приховати справжні джерела походження текстового фрагменту, тобто

при ретельному аналізі роботи фахівцю необхідно перевіряти також відповідність тексту і змісту наведених посилань;

– неприпустимою є ситуація, коли у Повному Звіті Подібності роботи, наявні текстові запозичення, які складають певні пункти розділу

«Висновки» або іншого розділу, аналогічного йому за змістом, навіть при наявності посилань.

Невідповідність тексту роботи вищенаведеним вимогам може бути підставою для визнання виявлених запозичень як недоброчесних або як плагіату. В цьому разі робота, що перевіряється, підлягає доопрацюванню автором незалежно від значень Коефіцієнтів Подібності.

13. Студент, який отримує ступінь магістра, не пізніше ніж за п'ять днів до дати проведення попереднього захисту кваліфікаційної роботи повинен подати до випускової кафедри роботу у роздрукованому вигляді та її електронний варіант, а також подати заяву на ім'я ректора за формою, наведеною в Додатку С.

14. У разі невідповідності між друкованою та електронною версіями роботи студенту дається один робочий день на її виправлення і подачу на кафедру оновлених версій (за рішенням завідувача кафедри цей термін може бути збільшений до двох робочих днів).

15. Якщо студент із поважної причини не встиг надати оновлений варіант роботи до кінця цього терміну, що підтверджується відповідними документами, то завідувач кафедри може встановити іншу дату перевірки роботи та попереднього захисту кваліфікаційної роботи, а ректор Університету, за поданням декана факультету (директора навчально-наукового інституту) – встановити іншу дату захисту кваліфікаційної роботи (але в межах строку повноважень діючої Екзаменаційної комісії). Якщо студент не встиг надати оновлений варіант роботи до кінця цього терміну без поважних причин, то його робота до захисту не допускається, що фіксується в протоколі засідання кафедри.

16. У разі відповідності друкованої та електронної версій кваліфікаційної роботи Системний Оператор проводить перевірку роботи за допомогою Антиплагіатної системи, отримує Повний Звіт Подібності та аналізує його зміст. За результатами аналізу Звіту Подібності Системний Оператор готує Протокол контролю оригінальності кваліфікаційної роботи.

17. Якщо відповідно до значень Коефіцієнтів Подібності робота класифікована як оригінальна, а перегляд Повного Звіту Подібності Системним Оператором підтверджує висновок про відсутність в її тексті неправомірних запозичень з інших документів, то робота допускається до попереднього захисту. Протокол контролю оригінальності кваліфікаційної роботи надається завідувачу кафедри для проведення попереднього захисту кваліфікаційної роботи.

18. Якщо за результатами перевірки кваліфікаційна робота оцінюється як задовільно оригінальна, умовно оригінальна або неоригінальна, то Системний Оператор протягом двох наступних робочих днів направляє в електронному вигляді Повний Звіт Подібності науковому керівнику роботи та завідувачу

кафедри. Завідувач кафедри (або призначений ним фахівець з теми кваліфікаційної роботи) разом із науковим керівником роботи мають проаналізувати Повний Звіт Подібності роботи, звертаючи увагу на:

- наявність у кваліфікаційній роботі великих фрагментів тексту, що ідентифіковані системою як подібні,
- наявність детальної подібності тексту кваліфікаційної роботи до джерел, розташованих в мережі Інтернет та/або базах даних,
- можливість кваліфікувати особливості викладення змісту роботи як механічне копіювання тексту з існуючого документа,
- наявність ознак спроб укриття запозичень з інших документів з метою фальсифікації результатів перевірки.

19. Якщо кваліфікаційна робота студента, який отримує ступінь магістра є продовженням роботи, яку він виконував під час отримання ступеня бакалавра, а бакалаврська кваліфікаційна робота вже знаходиться в базі даних Антиплагіатної системи або у вільному доступі у мережі Інтернет, то можливі співпадіння у текстах цих двох робіт не відносяться до плагіату у разі, коли у магістерській роботі наведено конкретну інформацію про об'єм роботи, який був виконаний автором на попередньому етапі, а також висновки, що були отримані ним раніше.

20. Рішення про можливість або неможливість проведення попереднього захисту задовільно оригінальної або умовно оригінальної роботи приймається протягом трьох робочих днів із моменту отримання Повного Звіту Подібності та затверджується на засіданні кафедри, про що робиться запис у протоколі засідання кафедри та у Висновку щодо можливості проведення попереднього захисту роботи

21. Якщо кафедрою прийнято рішення про неможливість допустити до попереднього захисту задовільно оригінальну кваліфікаційну роботу, студент має право протягом трьох робочих днів подати на кафедру доопрацьований текст кваліфікаційної роботи з належно оформленими посиланнями на першоджерела. Після ретельного аналізу роботи з боку керівника на предмет усунення виявлених у роботі недоліків можливо прийняття рішення про проведення попереднього захисту роботи, про що робиться відповідний запис у Висновку щодо можливості попереднього захисту роботи та у протоколі засідання кафедри. Якщо недоліки, що були виявлені у роботі під час перевірки Антиплагіатною системою, не були ліквідовані, то робота не допускається до захисту.

22. Якщо кафедрою прийнято рішення про неможливість допустити умовно оригінальну кваліфікаційну роботу до попереднього захисту, студенту дається п'ять робочих днів на корегування тексту кваліфікаційної роботи. Після отримання Системним Оператором оновленого варіанту роботи проводиться її повторна перевірка в Антиплагіатній системі. Якщо за результатами повторної перевірки робота оцінюється як умовно оригінальна або неоригінальна, то робота не допускається до захисту. Якщо за результатами перевірки оновленого тексту кваліфікаційна робота допускається до захисту, то оцінка, яку студент

отримує під час захисту не може перевищувати значення, що відповідає оцінці «добре» у традиційній чотирибальній шкалі.

23. Якщо кваліфікаційна робота була класифікована як неоригінальна, а аналіз Повного Звіту Подібності роботи, що був проведений фахівцями кафедри, підтверджує майже повну ідентичність текстів роботи та певних документів, розташованих в Інтернеті або базах даних антиплагіатної системи, то кваліфікаційна робота не допускається до захисту.

24. Якщо кваліфікаційна робота студента не була допущена кафедрою до захисту, це рішення заноситься до протоколу засідання кафедри та до Висновку щодо можливості проведення попереднього захисту роботи. Висновок щодо можливості проведення попереднього захисту роботи оформляється у двох екземплярах; один екземпляр Висновку видається студенту, другий залишається в документах кафедри. Завідувач кафедри повинен протягом двох робочих днів подати витяг із протоколу засідання кафедри з рішенням про недопущення кваліфікаційної роботи до захисту декану факультету (директору навчально-наукового інституту) та студенту. Студент, кваліфікаційна робота якого була не допущена кафедрою до захисту, підлягає відрахуванню з Університету як такий, що не виконав навчальний план.

Порядок захисту кваліфікаційної магістерської роботи

Здобувач вищої освіти готує до захисту доповідь та наочний аналітично-розрахунковий матеріал (таблиці, графіки, діаграми, рисунки) у вигляді альбому для всіх членів ЕК.

Час виступу не повинен перевищувати 10 хвилин, має бути стислим, конкретним, з використанням ілюстративного матеріалу: презентації (або плакатів), роздаткового матеріалу (набору таблиць, графіків, діаграм, схем або відповідних слайдів презентації). Головне призначення таких додатків - детально та наочно проілюструвати ті чи інші твердження автора, тому необхідно вчасно посилатися на відповідний матеріал, акцентувати на ньому увагу членів ЕК.

У разі використання слайдів треба переконатися у наявності мультимедійного проектора, екрана, доступних джерел електричного струму та пам'ятати про специфіку підготовки та застосування цього методу презентації.

Захист роботи розпочинається з доповіді, в якій здобувач вищої освіти має розкрити:

- актуальність теми;
- структуру роботи;
- об'єкт і предмет дослідження;
- висновки з аналізу, зміст запропонованих заходів та обґрунтування їх ефективності (рекомендується витратити не менше 70% часу, відведеного для доповіді).

Завершуючи доповідь, здобувач має відзначити: які його розробки та висновки впроваджені або намічені до впровадження; де ще слід, на його думку, застосувати результати дослідження; яка фактична чи очікувана

соціально-економічна ефективність запропонованих ним заходів.

Під час доповіді слід звертатися до наочного матеріалу, коротко пояснюючи його зміст. Члени ЕК, які присутні на захисті, можуть ставити здобувачу запитання з метою визначення рівня його підготовки та ерудиції.

Після відповіді на запитання слово надається рецензенту або зачитується його рецензія. На зауваження рецензента здобувач повинен дати аргументовану відповідь.

Під час захисту ведеться протокол засідання ЕК. Окремо відзначається думка членів ЕК про практичну цінність рекомендації і пропозицій автора.

Загальний час захисту не повинен перевищувати 30 хвилин у середньому на одного здобувача вищої освіти.

Після обговорення підсумків захисту на закритому засіданні ЕК виноситься рішення. У разі незгоди між членами ЕК думка голови є вирішальною. Рішення комісії оголошується Головою в той самий день.

Здобувачі, які одержали під час захисту незадовільні оцінки, відраховуються з інституту, отримуючи академічну довідку. До повторного захисту КМР може бути подана протягом трьох років після закінчення навчання в інституті. Після захисту КМР передається на зберігання в архів.

4. ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Текст

Оформлення текстової частини КМР має важливе значення у ході її виконання. КМР має бути виконаною та оформленою з дотриманням усіх технічних вимог до наукових робіт. Текст роботи має бути набраний на комп'ютері з дотриманням вимог.

Текст КМР виконується літературною українською мовою на комп'ютері, на аркушах білого паперу формату А4. Друк тексту здійснюється з одного боку аркуша. Робота друкується в редакторі MS Word for Windows, розміри полів: верхнє і нижнє – 20 мм, праве – 10 мм, лівє – 25 мм. Тип шрифту – Times New Roman, розмір шрифту 14, міжрядковий інтервал – 1,5. Номер сторінки – зверху, у правому кутку.

КМР починається з титульного аркуша, за титульним аркушем послідовно розміщують і брошурують:

- РЕФЕРАТ;
- ЗМІСТ;
- ВСТУП;
- ПЕРШИЙ РОЗДІЛ (повинен мати власну назву);
- ДРУГИЙ РОЗДІЛ (повинен мати власну назву);
- ТРЕТІЙ РОЗДІЛ (повинен мати власну назву);
- ВИСНОВКИ;
- СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ;
- ДОДАТКИ.

У змісті зазначають початкові сторінки кожного розділу і підрозділу.

Назви розділів і підрозділів, наведені у ЗМІСТІ та у тексті КМР, мають бути однаковими.

Аркуш, на якому надруковано «РЕФЕРАТ» не нумерується і не враховується при визначенні загального обсягу роботи. Перша сторінка частини КМР ВСТУП повинна мати номер 4 або 5 в залежності від кількості сторінок в ЗМІСТІ (1 або 2).

Частини КМР «ВСТУП», РОЗДІЛИ, «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» починаються з нової сторінки.

Підрозділи розділів - друкуються один за одним.

Розділи, підрозділи, пункти КМР слід нумерувати арабськими цифрами та друкувати з абзацним відступом.

РОЗДІЛИ повинні мати порядкову нумерацію (1, 2, 3) в межах усього тексту, за винятком додатків (наприклад РОЗДІЛ 1. НАЗВА РОЗДІЛУ)

Номер підрозділу включає номер розділу та порядковий номер підрозділу, відокремлені крапкою (1.1; 1.2;...).

Номер пункту включає номери розділу, підрозділу та порядковий номер пункту, відокремлені крапкою (1.1.1; 1.1.2; 1.1.3; ...).

Після номера розділу, підрозділу, пункту в тексті роботи крапку не ставлять.

Заголовки

Текст основної частини КМР поділяють на розділи, підрозділи, пункти.

Заголовки структурних частин КМР «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами посередині сторінки без лапок.

Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.

Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці в підбір до тексту, ставиться крапка.

Відстань між заголовком, підзаголовком, назвою пункту та текстом повинна дорівнювати 3-4 інтервалам. Між заголовками структурних частин та іншими елементами 2 строки, в інших випадках одна.

Переліки

У тексті пунктів або підпунктів можуть наводитися переліки. Перед кожною позицією переліку слід ставити дефіс або (за необхідності послатися в тексті на один із переліків) арабську цифру, після якої ставлять дужку. Для подальшої деталізації переліку необхідно використовувати малі літери, після яких ставлять дужку.

Приклад:

- 1) _____
 а) _____
 б) _____
 2) _____

Таблиці

Таблиці використовують для групування та зручності порівнювання показників (приклад оформлення таблиці наведено нижче). При оформленні таблиць слід дотримуватись певних правил. Слово «Таблиця» та її номер зазначають застосовуючи виключку – вправо. Нижче вказують назву таблиці, що повинна характеризувати її зміст, застосовуючи ви ключку, по центру.

У разі перенесення частини таблиці на наступну сторінку (наступні сторінки), над такими частинами у положенні виключки – вправо друкують слова «Продовження таблиці» або «Закінчення таблиці» із зазначенням номера таблиці.

Якщо в кінці сторінки таблиця переривається і її продовження переноситься на наступну сторінку, то останню нижню горизонтальну лінію, що обмежує таблицю, не креслять.

Приклад:

Таблиця (номер)

Назва таблиці						
Шапка		Заголовки граф				
		Підзаголовки граф				
	1	2	3	4	5	
Рядки						
	Боковик (заголовки рядків)	Графи (колонки)				

У разі поділу таблиці на частини допускається її «шапку» або «боковик» замінювати номерами стовпців і рядків. Нумерація здійснюється арабськими цифрами в шапці (для стовпчиків) або боковику (для граф) таблиці на першій сторінці де така таблиця представлена. У цьому випадку на наступні сторінки

переноситься не вся шапка, а лише нумерація стовпчиків або боковиків.

Таблиці в тексті КМР нумеруються арабськими цифрами в межах розділу. У цьому разі номер таблиці складатиметься з номера розділу та порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою.

Приклад. Таблиця 2.1 (перша таблиця розділу 2 КМР).

Таблиці в додатках до КМР нумерують арабськими цифрами з додаванням перед номером таблиці буквеного позначення додатка

Приклад. Таблиця В.1 (означає перша таблиця додатку В).

Якщо у тексті роботи є тільки одна таблиця, то її позначають «Таблиця 1». Якщо єдина в роботі таблиця наводиться в додатках, вона позначається таким чином як це зазначено в прикладі.

Приклад. Таблиця В.1.

На всі таблиці, наведені в КМР, мають бути посилання з тексту. Посилання складаються зі слова «таблиця» із зазначенням її номера.

Наприклад. Дивись таблицю 2.1.

При оформленні таблиці дані наведені в рядках боковика нумерують лише у тих випадках, коли у тексті на них є посилання або таблицю частково переносяться на іншу сторінку.

Якщо всі показники таблиці мають однакові одиниці виміру, цю одиницю виміру виносять у заголовок таблиці. Якщо одиниці виміру відрізняються, їх вказують в окремому стовпчику, що міститься поряд зі стовпчиком, який містить значення даних. Позначення одиниць виміру має відповідати вимогам чинних стандартів.

Заголовки стовпців та рядків таблиці слід друкувати з великої літери, підзаголовків стовпців – з малої, якщо вони є продовженням заголовка, або з великої, якщо вони мають самостійне значення. У кінці тексту заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки і підзаголовки стовпців зазначаються в однині.

Текст заголовків і підзаголовків стовпців, як правило, друкують паралельно рядкам таблиці. За необхідності допускається перпендикулярне розміщення тексту заголовків стовпців щодо рядків таблиці.

Таблиця в тексті КМР розміщується відразу після першого посилання на неї в тексті.

Якщо розмір таблиці дозволяє, вона розміщується на сторінці, зорієнтованій в книжковому форматі, якщо – ні, то її вміщують на сторінку, зорієнтовану в альбомному форматі. В альбомному форматі голова таблиці повинна бути повернута на 90 градусів проти годинникової стрілки.

Якщо рядки або стовпці таблиці виходять за межі сторінки, таблицю поділяють на частини, що розміщують одна під одною або поряд, при цьому в кожній частині таблиці повторюють її шапку та/або боковик.

Приклад оформлення таблиці:

Таблиця 2.2

Зобов'язання АТ КБ «ПриватБанк»

	31 грудня 2017 р.	31 грудня 2018 р.
Заборгованість перед НБУ	12394	9817
Заборгованість перед іншими банками та іншими фінансовими організаціями	234	195
Кошти клієнтів	212167	231055
Випущені боргові цінні папери	2	2
Поточне зобов'язання з податку на прибуток	150	136
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	1688	2247
Резерви та інші фінансові зобов'язання	3292	3132
Субординований борг	129	-
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	230056	246584

Джерело: складено за даними офіційного сайту АТ КБ «ПриватБанк» [54].

Формули

Найбільші, а також довгі і громіздкі формули, у котрих містяться знаки суми, добутку, диференціювання, інтегрування, розміщують в окремих рядках. В окремих рядках наводяться також формули, які нумеруються по тексту КМР.

Короткі однотипні формули, можна подати в окремому рядку, а не одну під одною. Невеликі і нескладні формули, що не мають самостійного значення, розміщують у тексті.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів наводиться безпосередньо під формулою у тій послідовності, в якій вони наведені у формулі. Пояснення значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

Приклад:

$$L = \frac{1}{k(k-1)} \sum_{i=1}^k Q_i L = \frac{1}{k(k-1)} \sum_{i=1}^k Q_i \quad (2.3)$$

де k – кількість важливих банків (від 2 до i);

Q_i – співвідношення між середніми частками ринку i -х провідних банків і середніми частками « $k - i$ » банків;

i – кількість провідних банків серед « k » важливих банків;

k – кількість важливих банків.

Рівняння і формули треба відділяти від тексту зверху і знизу 3-4 інтервалами. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знака рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (-), множення (*).

Порядковий номер формули позначається у круглих дужках праворуч від неї. Він складається з номеру розділу і порядкового номеру формули в межах розділу розділених крапкою.

Наприклад. (2.1) – (перша формула розділу 2). Якщо у КМР міститься лише одна формула вона позначається (1).

Формули в додатках нумерують арабськими цифрами в межах кожного додатку з додаванням перед цифрою позначення додатка.

Наприклад. (B.1) – (означає перша формула додатку B).

Якщо номер формули не вміщається в одному рядку з нею, він переноситься на наступний рядок нижче формули.

Якщо формула не вміщається в одному рядку і переноситься, то її номер вміщують на рівні останнього рядка формули.

Якщо формулу взято в рамку, то номер такої формули записують із зовні рамки з правого боку в тому ж рядку, у якому наведена формула. Номер формули, що містить дробову частину, розміщують на рівні дробової риски формули.

Номер групи формул, розміщених на окремих рядках і об'єднаних фігурною дужкою (парантезом), ставиться праворуч від вістря парантеза, яке повинне розміщуватися у середині групи формул і бути спрямованим у бік номера.

Загальне правило пунктуації в тексті з формулами таке: формула входить до речення як його рівноправний елемент. Тому в кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації.

Двокрапку перед формулою ставлять лише у випадках, передбачених правилами пунктуації, а саме: а) у тексті перед формулою є узагальнююче слово; б) цього вимагає побудова тексту, що передує формулі.

Розділовими знаками між формулами, котрі розміщені на різних рядках одна під одною і текст між ними відсутній, можуть бути кома або крапка з комою поставлені безпосередньо за формулою до її номера. Розділові знаки між формулами в разі застосування парантезу ставлять до парантезу.

Ілюстрації

Графічний матеріал – рисунки, схеми, діаграми тощо – застосовують в КМР для детальної ілюстрації властивостей або характеристик об'єкта дослідження.

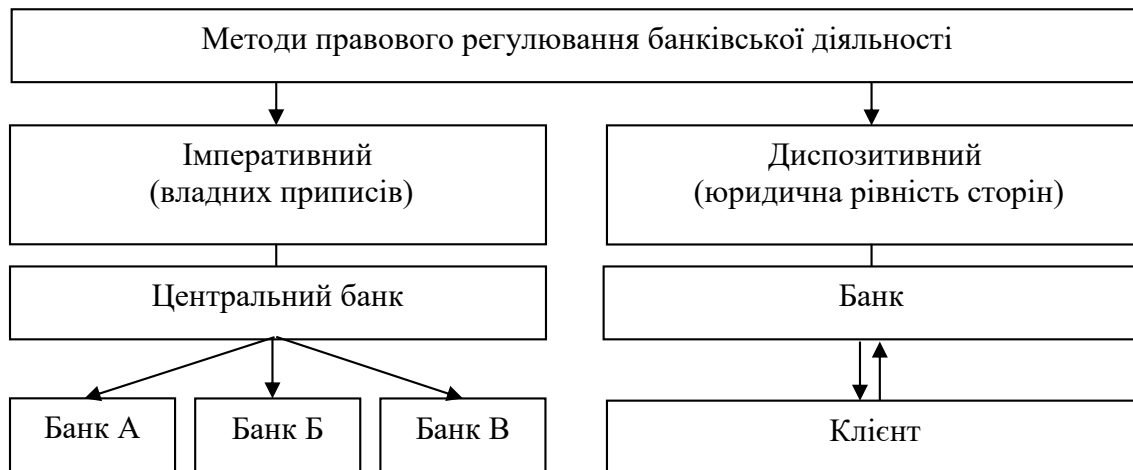
Графічний матеріал розміщується безпосередньо після першого посилання на нього або на наступній сторінці, а за необхідності – у додатку (посилання на графічний матеріал у тексті роботи є обов'язковим).

За наявності таблиць, що доповнюють графічний матеріал, таблиці слід розміщувати після графічного матеріалу.

Графічний матеріал слід нумерувати арабськими цифрами послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації розміщується під ілюстрацією і складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка.

Наприклад. Рис. 1.2. (другий рисунок розділу 1).

Джерело: [43, с. 52]

Рис. 1.2. Методи правового регулювання банківської діяльності

Для графічного матеріалу, вміщеному в додатках, використовують нумерацію, що складається з арабської цифри з додаванням перед цифрою буквеного позначення додатка.

Наприклад. Рис. В.3. (означає третій рисунок додатку В).

Після номера вміщується заголовок графічного матеріалу, що повинен містити текст із максимально стислою характеристикою зображеного.

Рисунок (діаграма, схема тощо), як правило, виконується на одній сторінці. Якщо рисунок не вміщується на одній сторінці, дозволяється переносити його на інші сторінки.

При цьому, назву розміщують на першій сторінці, пояснювальні дані – на кожній сторінці і під ними друкують «Рис. ..., аркуш ...».

Приклад оформлення рисунків:

Джерело: побудовано за даними [65]

Рис. 2.7. Динаміка обсягів вкладів населення та обсягів кредитування банками України

Підпис під ілюстрацією зазвичай має чотири основних елементи:

- найменування графічного сюжету, що позначається скороченим словом

«Рис. »;

- порядковий номер ілюстрації, який вказується без знаку номера арабськими цифрами;
- тематичний заголовок ілюстрації, що містить текст із максимально стислою характеристикою зображеного;
- експлікацію, що будується таким чином: деталі сюжету графічного зображення позначають цифрами, які виносять у підпис, супроводжуючи їх текстом. Треба зазначити, що експлікація не замінює загального найменування сюжету графічного зображення, а лише пояснює його.

Посилання на використані джерела

При написанні КМР здобувач вищої освіти повинен посилатися на джерела, матеріали яких він використав для її підготовки. У разі, якщо джерело кілька разів перевидавалося, то посилатися необхідно на найновіше видання.

Посилання на більш ранні видання джерел допускається у тому випадку, якщо наявний у них матеріал не включений до останнього видання.

Якщо посилання в КМР здійснюється на матеріали із монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно зазначити номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з цих джерел.

Посилання в тексті КМР на джерела здійснюється у порядку їх згадування або в алфавітному порядку. Цифра/цифри, яка/які позначають джерело/джерела зазначаються у квадратних дужках.

Наприклад. « У працях [1-7]...».

Посилання із зазначенням сторінок подаються одразу після закінчення цитати у квадратних дужках. У такому посиланні зазначається порядковий номер джерела у списку літератури та відповідна сторінка джерела.

Наприклад. [5, с. 397] – (5 джерело, сторінка 397).

Для того щоб посилатися на формули, що наводяться в КМР, вказують її порядковий номер у круглих дужках.

Наприклад. «У формулі (2.1) ...».

Для того, щоб посилатися на таблиці, що наводяться в КМР, у тексті наводять посилання на неї (використовуючи скорочення від слова «таблиця».

Наприклад. «У табл.1.2 ...».

У разі повторного посилання на таблицю та ілюстрацію, вказують скорочене слово «дивись».

Наприклад. «Див. табл. 1.3 ...».

Цитування

З метою неупередженого аналізу отриманих даних, їх інтерпретації, а також для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело застосовується цитування. Науковий етикет потребує точно відтворювати цитований текст, адже найменше скорочення наведеного витягу

може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться у тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, навколо яких іде полеміка. Перед такими термінами використовується вираз «так званий»;

б) допускається пропускати окремі слова, речення, абзаци при цитуванні. При цьому такі пропуски позначаються трьома крапками, що ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, наприкінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається. Однак таке опускання окремих слів, речень або абзацив не повинно приводити до спотворення думки цитованого автора, що викладено на письмі;

в) з метою економії місця допускається не пряме цитування, а переказ або виклад думок інших авторів своїми словами. Однак при цьому слід бути максимально точним у викладенні думок автора, та коректним щодо оцінювання результатів отриманих ним;

г) кожна цитата, незалежно від того чи є вона точним відтворенням тексту чи є його переказом, обов'язково супроводжується посиланням на джерело.

Додатки

Матеріали, що доповнюють КМР, допускається розміщувати в додатках або як окрему частину. В якості додатків можуть бути: графічні матеріали, таблиці великого формату, розрахунки, опис алгоритмів і програм задач, що розв'язуються на ЕОМ та ін.

Додатки брошуруються у порядку появи посилань на них у тексті. Вони повинні мати спільну з основним текстом КМР наскрізну нумерацію сторінок.

Додатки слід позначати послідовно прописними літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь.

Наприклад: Додаток А, додаток Б.

Якщо в КМР міститься лише один додаток – він позначається як додаток А. Допускається позначення додатків прописними літерами латинської абетки, за винятком літер І та О. У разі повного використання літер української та латинської абеток допускається позначення додатків арабськими цифрами.

Кожний додаток слід починати з нової сторінки. Перший рядок додатку повинен містити слово «Додаток» і його позначення відповідною літерою у положенні виключка – по центру.

Під позначенням додатка вміщують його заголовок, що друкують, використовуючи ви ключку, по центру. Заголовок додатку повинен починатися з великої літери.

Текст кожного додатка, за необхідності, може бути поділений на розділи, підрозділи і пункти, що нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку.

Наприклад. А.2 – другий розділ додатка А; В.3.1 – перший підрозділ третього розділу додатка В).

Ілюстрації, таблиці і формули, що розміщено в додатках, нумеруються у межах кожного додатка.

Наприклад. рис. Д.1.2 – другий рисунок першого розділу додатка Д); формула (А.1) – перша формула додатка А).

При оформленні додатків окремою частиною, що має самостійне значення і прикладається до КМР на титульному аркуші під назвою КМР друкують великими літерами слово «ДОДАТКИ».

Кожний Додаток розміщують, починаючи з нової сторінки.

Оформлення переліку використаних джерел

До переліку використаних джерел слід включити лише ті джерела, на які є посилання у тексті (у вигляді квадратних дужок).

Перелік використаних джерел формується студентом за його вибором (одним із таких способів):

- у порядку появи посилань у тексті;
- в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків;

Бібліографічний опис списку використаних джерел може оформлятися здобувачем за його вибором з урахуванням положень Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» (http://www-library.univer.kharkov.ua/pages/bibliography/style/dstu_8302_2015.pdf) або стилем АРА (http://www-library.univer.kharkov.ua/pages/bibliography/style/style_APA.pdf)

Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати згідно з вимогами Національного стандарту України «Інформація та документація Бібліографічне посилання Загальні положення та правила складання ДСТУ 8302:2015» (<http://lib.pu.if.ua/files/dstu-8302-2015.pdf>).

Обов'язково необхідно включити іноземну літературу англійською або іншою іноземною мовою країні, яка входить до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу.

Найкраще для цього підходять статті з журналів, що індексуються у провідних науко метричних базах Scopus та/або Web of Science.

Бажано послатися на праці керівника КМР та вчених-представників наукової спільноти Університету. Це можна зробити зі сторінки репозитарію Університету (<http://dspace.univer.kharkov.ua/?locale=uk>.) або в Google Scholar (https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_org&hl=ru&org=14861175554779936608).

Для нормативно-правових актів необхідно вказувати офіційні видання (Відомості Верховної Ради України, Офіційний вісник України, газета "Урядовий кур'єр", Зібрання постанов Уряду України, офіційний веб-портал Верховної Ради України (<https://www.rada.gov.ua/>)).

Не слід посилатися на електронні бази даних та інші видання (книги), які не є офіційними джерелами змісту нормативно-правових актів.

Наприклад:

1 Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>. (дата звернення: 25.11 2020р.).

2. Про Національний банк України : Закон України від 20 трав. 1999 р. № 679-XIV [Електронний ресурс]. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/679-14/page>. (дата звернення: 22.11 2020р.).

Більш докладний список правил та прикладів оформлення бібліографічного опису у списку використаної літератури (згідно з ДСТУ 8302:2015") надано в додатку І.

Оформлення графічних документів кваліфікаційної магістерської роботи

Графічна частина КМР оформляється у вигляді комп'ютерної презентації та роздрукованому альбомі з титульним аркушем (додаток О).

Для захисту кваліфікаційної роботи студенту треба використовувати *наочні приладдя*. Вони необхідні для доказу і обґрунтування зроблених висновків і запропонованих рекомендацій, і повинні полегшити його виступ. Пояснення змісту наочних приладів повинно бути органічно вбудовано в текст доповіді.

Доцільно використовувати аналітичні таблиці, графіки і схеми, що містять у наочній і концентрованій формі найбільш значимі результати КМР.

На слайди, як правило, виносяться діаграми (графіки), схеми, алгоритми, таблиці і формули, що відображають початкову інформацію і одержані результати. Кількість слайдів повинна складати не менш 10.

Слайди виконуються на комп'ютері з використанням програми MS Power Point. Кожний слайд повинен мати основний заголовок (не більш двох рядків, шрифти Arial або Times New Roman розміром 24-28 pt. Неосновні заголовки і написи виконуються меншими розмірами. Мінімальний розмір текстових повідомлень 14-16 pt залежно від обраного типу шрифту (Arial або Times New Roman).

Слайди повинні мати інформативність. Площа листа (слайду) повинна бути раціонально використана. При розміщенні матеріалів на слайді слід умовно будь-який слайд ділити на п'ять областей:

Область 1: ЗАГОЛОВОК СЛАЙДУ	
Область 2	Область 3
Область 4	Область 5

Рис. 1.

Область 1 призначена для введення заголовка слайду, області 2-5 - для введення графіків, таблиць, схем, формул, фотодокументів, відеороликів та інших матеріалів, що виносяться здобувачем вищої освіти на захист.

Комплект слайдів презентації повинен мати заголовний кадр - титульний аркуш (додаток П). Другим слайдом презентації є структурно-логічна схема дослідження (додаток Р).

Орієнтовна структура презентації на захист результатів КМР представлена у додатку П.

Діаграми всіх видів повинні мати найменування, яке повинне розташовуватися над діаграмою, і пояснюючу частину (текстову, графічну), яка повинна розташовуватися під діаграмою.

Приклади оформлення слайдів наведено на рис. 2.

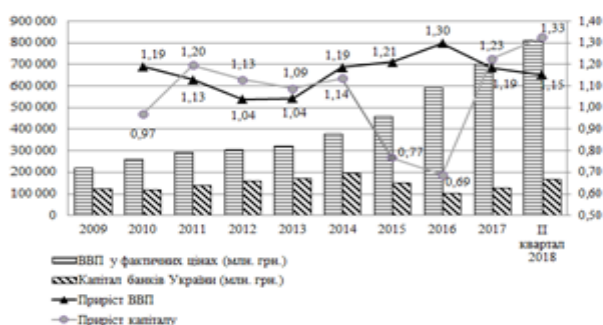
Всі слайди слід роздрукувати і представити у вигляді альбому наочних матеріалів із титульним аркушем на підпис науковому керівнику, нормоконтролерам і завідувачу кафедри.

Після підписання альбом наочних матеріалів слід розмножити в кількості, достатній для роздачі членам ЕК, і зброшурувати.

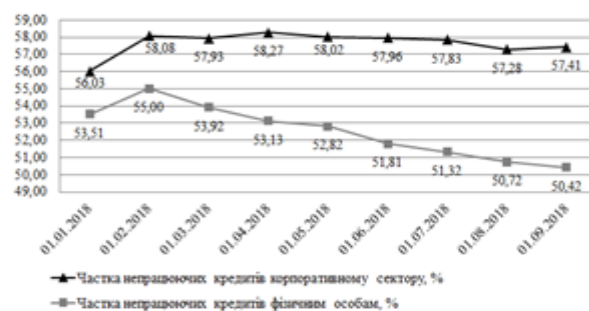
Перший екземпляр наочного матеріалу і пояснювальна записка до кваліфікаційної магістерської роботи здаються секретарю ЕК за день до захисту кваліфікаційної магістерської роботи.

Електронні файли пояснювальної записки і презентації задаються секретарю кафедри для передачі в електронну бібліотеку кафедри з метою перевірки на плагіат, а також для використання здобувачами вищої освіти молодших курсів під час підготовки аналітичних рефератів, проведення поглиблених досліджень за аналогічними темами досліджень.

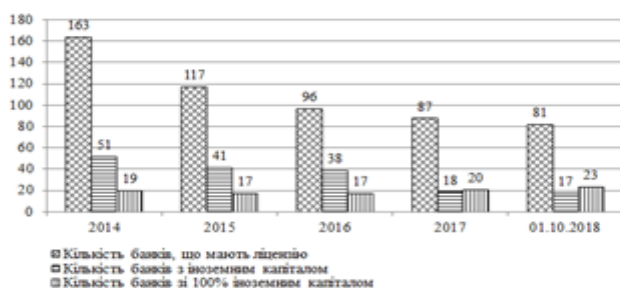
ДИНАМІКА ВВП ТА КАПІТАЛУ БАНКІВ В УКРАЇНІ, МЛН ГРН

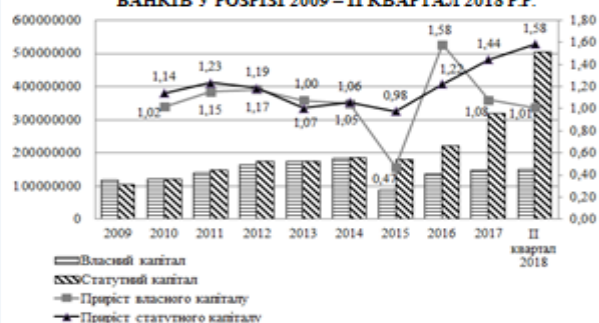
ЧАСТКА НЕПРАЦЮЮЧИХ КРЕДИТІВ ПО БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

ДИНАМІКА КІЛЬКОСТІ БАНКІВ ЗА ПЕРІОД 2014-2018 РР.

ДИНАМІКА ВЛАСНОГО ТА СТАТУТНОГО КАПІТАЛУ БАНКІВ У РОЗРІЗІ 2009 - II КВАРТАЛ 2018 РР.

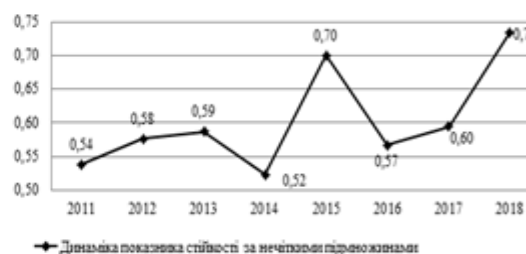

Юсковиц В.В. Діагностика стабільності банківської системи на основі макроекономічних та пруденційних показників

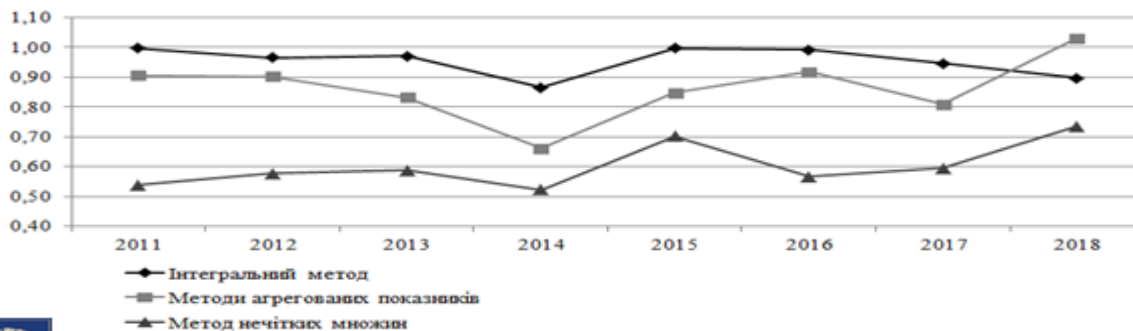
ПОКАЗНИКИ ДЛЯ РОЗРАХУНКУ МОДЕЛІ ЗА ТЕОРІЮ НЕЧІТКИХ МНОЖИН

X1	Показник достатності капіталу (Кел./Активи)
X2	Високоліквідні активи / Активи
X3	Кредитний портфель / Активи
X4	Резерви за кредитними операціями / Кредити
X5	Активи, зважені з урахуванням ризику / Активи
X6	Чистий прибуток / Власний капітал

ДИНАМІКА КОЕФІЦІЄНТА СТІЙКОСТІ (C) НОРМАТИВНО-ІНДЕКСНОЇ МОДЕЛІ ЗА 2011 - 2018 РОКИ

ДИНАМІКА ОТРИМАНИХ ПОКАЗНИКІВ СТАБІЛЬНОСТІ ЗА РОЗГЛЯНУТИМИ КЛАСИЧНИМИ МЕТОДИКАМИ ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ, ЗА ПЕРІОД 2011-2018 РОКІВ

Юсковиц В.В. Діагностика стабільності банківської системи на основі макроекономічних та пруденційних показників

Рис. 2. Приклади оформлення слайдів роботи

5. ПІДГОТОВКА ВІДГУКУ, РЕЦЕНЗІЇ ТА ДОПУСК ДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Згідно з регламентом здобувач вищої освіти зобов'язаний подавати кваліфікаційну магістерську роботу науковому керівникові на першу перевірку частинами у встановлені строки. У разі недодержання здобувачем вищої освіти календарного графіка виконання КМР Гарант магістерської програми або завідувач кафедри, за поданням наукового керівника кваліфікаційної магістерської роботи, має право звернутися до директора інституту з пропозицією відрахувати здобувача вищої освіти з магістратури як такого, що не виконує навчальний план.

Завершено кваліфікаційну магістерську роботу, протокол про перевірку оригінальності твору та наочний матеріал здобувач вищої освіти надає на розгляд науковому керівнику кваліфікаційної магістерської роботи, якій у встановлені терміни розглядає надані матеріали.

За наявністю змістовних зауважень, здобувач вищої освіти виправляє їх.

Після виправлення зауважень, здобувач вищої освіти звертається до наукового керівника кваліфікаційної магістерської роботи, щоб отримати від нього письмовий відгук на КМР (додаток К)

У відгуку науковий керівник дає оцінку як кваліфікаційної магістерської роботи, так і її виконавцю за такими питаннями:

- 1) відповідність завданню кафедри;
- 2) повнота і достовірність вихідних даних;
- 3) наявність оригінальних методів дослідження;
- 4) апробація результатів;
- 5) наявність нових наукових і практичних результатів;
- 6) використання інформаційних технологій і програмного забезпечення (розробка програм і розрахунки за ними, використання спеціалізованих пакетів);
- 7) якість побудованих моделей, проведених розрахунків;
- 8) грамотність викладення змісту роботи;
- 9) відповідність роботи вимогам щодо оформлення;
- 10) самостійність виконання та рівень оригінальності тексту КМР.

Здобувач вищої освіти, який отримав додатній відгук наукового керівника направляє кафедру до рецензента.

Зовнішню рецензію на КМР може зробити висококваліфікований фахівець, який спеціалізується на розв'язанні проблем, споріднених з темою роботи.

Зовнішня рецензія має містити ґрунтовний аналіз і диференційовану оцінку якості кваліфікаційної магістерської роботи. Зразок структури рецензії наведений в додатку Л.

Допуск до захисту кваліфікаційної роботи магістра

Рішення випускової кафедри щодо допуску або не допуску КМР студента до захисту приймається на засіданні кафедри за результатами попереднього захисту КМР.

Попередній захист КМР відбувається на засіданні випускової кафедри в присутності, як правило, співробітників та наукового керівника.

Для проведення попереднього захисту КМР студента, який отримує ступінь (освітньо-кваліфікаційний рівень) магістра :

- студент не пізніше ніж за п'ять днів до дати проведення попереднього захисту повинен подати на випускову кафедру КМР у друкованому вигляді, а також її електронний варіант у форматах *.doc, *.docx, *.rtf або *.pdf, які мають бути ідентичними;

- Системний оператор Антиплагіатної системи відповідно до Порядку перевірки КМР студентів на наявність запозичень з інших документів перевіряє роботу та надає завідувачу кафедри протокол контролю її оригінальності;

- на засіданні кафедри студент робить доповідь за темою роботи.

Заслуховування виступу студента за темою КМР на засіданні кафедри під час попереднього захисту дає можливість виявити відповідність між затвердженою темою роботи та отриманими у роботі результатами, а також ступінь готовності самого студента до захисту.

Під час доповіді на засіданні кафедри студент повинен коротко викласти мету роботи, постановку її задачі, методику проведення дослідження, отримані результати та висновки.

Після обговорення доповіді студента щодо актуальності, логічної завершеності праці, відповідності вимогам, що висуваються до її змісту та оформлення, а також аналізу протоколу контролю оригінальності КМР відповідно до Порядку перевірки КМР студентів на наявність запозичень з інших документів, кафедра ухвалює рішення про допуск КМР до захисту та надає рекомендації студенту до його виступу під час захисту.

Кафедра може ухвалити рішення про необхідність доопрацювання КМР та відкласти рішення про надання допуску до її захисту.

Рішення про допуск роботи до захисту підтверджується підписом завідувача кафедри на її титульному аркуші, а також записом у протоколі засідання кафедри.

Витяг із протоколу засідання надається декану факультету не пізніше ніж за п'ять днів до дати захисту КМР в Екзаменаційній комісії.

У виняткових випадках рішення про допуск КМР до захисту може бути прийнято на засіданні кафедри за відсутності студента при наявності друкованого варіанта роботи, позитивного відгуку наукового керівника, а також відсутності у тексті роботи запозичень відповідно до протоколу контролю оригінальності КМР.

У разі, якщо рішення кафедри про допуск КМР до захисту є негативним, кафедра встановлює, чи може студент у майбутньому подати до захисту цю ж саму роботу з доопрацюванням або він зобов'язаний виконати роботу за новою темою. Це строго мотивоване рішення кафедри зазначається у протоколі засідання.

Студенти, КМР яких не були допущені до захисту, відраховуються з Університету. При цьому вони мають право на захист КМР протягом наступних трьох років.

Підготовка до захисту

На завершальному етапі здобувач вищої освіти, у встановлені графіком роботи терміни, надає на розгляд кафедри:

- кваліфікаційну магістерську роботу;
- наочний аналітично-розрахунковий матеріал до КМР;
- зовнішню рецензію;
- відгук наукового керівника;
- документи про впровадження результатів кваліфікаційної магістерської роботи (за наявністю);

Після отримання підпису завідувача кафедри, здобувач вищої освіти повинний переплести пояснювальну записку в тверду обкладинку, зробити і зброшурувати (підшити в теку) ксерокопії наочного аналітично-розрахункового матеріалу до кваліфікаційної магістерської роботи з титульним аркушем (див. додаток П) в кількості копій достатній для роботи усіх членів екзаменаційної комісії.

На зворотній стороні титульної обкладинки слід наклеїти конверт для розміщення в ньому супроводжувальних документів (рецензії, відгука керівника кваліфікаційної магістерської роботи, довідки про впровадження результатів (за наявністю), висновок про оригінальність КМР).

Переpletену кваліфікаційну магістерську роботу і оригінал наочного аналітично-розрахункового матеріалу до КМР здобувач вищої освіти повинний здати секретарю екзаменаційної комісії за один день до захисту. Секретар перевіряє наявність документів в конверті (рецензії, відгука керівника кваліфікаційної магістерської роботи, документи про впровадження результатів КМР (за наявністю), висновок щодо про рівень оригінальності КМР) і в день захисту передає їх Голові екзаменаційної комісії.

У разі невідповідності кваліфікаційної магістерської роботи вимогам даних рекомендацій науковий керівник кваліфікаційної магістерської роботи або завідувач кафедри може не допустити здобувача вищої освіти до захисту кваліфікаційної магістерської роботи. Рішення про недопущення здобувача вищої освіти до захисту має бути затверджене на засіданні кафедри.

Публічний захист кваліфікаційної магістерської роботи

Порядок захисту кваліфікаційної магістерської роботи встановлений Положенням «Про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, затверджене рішенням Вченої ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна від 25.06.2018 року, протокол № 7, введено в дію наказом ректора № 0211-1/341 від 10.07.2018р. (доступне за посиланням: https://drive.google.com/drive/folders/0BwRBoOD_AIQSZ0xDtkt2eDNrX0U).

Захист КМР відбувається на відкритих засіданнях атестаційної комісії у відповідності із графіком, затвердженим ректором університету.

До початку публічного захисту на засідання Екзаменаційної комісії подаються такі документи:

1) централізовано від кафедри:

– наказ ректора університету про затвердження персонального складу Екзаменаційної комісії ;

– список студентів відповідної групи, які допущенні деканом факультету до захисту КМР;

– довідка від деканату про повне виконання студентом навчального плану та одержані ним оцінки з усіх дисциплін, виробничої та переддипломної практик;

2) особисто кожним студентом:

– КМР з усіма необхідними підписами та допусками;

– відгук наукового керівника;

– зовнішня рецензія;

– інші матеріали, які підтверджують науково-практичну цінність результатів кваліфікаційного дослідження (статті чи тези доповідей студента на конференціях, довідки про впровадження результатів роботи на підприємствах, організаціях тощо).

До захисту КМР допускаються студенти, що виконали усі вимоги індивідуального плану і навчальної програми.

Відбувається захист прилюдно на засіданні Екзаменаційної комісії. Він носить характер наукової дискусії і відбувається в обстановці високої вимогливості, принциповості і дотримання наукової етики, при цьому докладному аналізу повинні піддаватися вірогідність і обґрунтованість усіх висновків і рекомендацій наукового і практичного характеру, що містяться в кваліфікаційній роботі.

На захисті зобов'язані бути присутні усі студенти відповідної навчальної групи.

Захист, як правило, проводиться у такій послідовності:

- оголошення секретарем ЕК прізвища, імені та по батькові студента, теми його КМР. Також доповідається про наявність у справі публікацій, тез доповідей на тему кваліфікаційної роботи на засіданнях наукових товариств, наукових кружків і т.п. – до 1 хвилини;

- доповідь студента (до 10 хвилин) у довільній формі про сутність роботи, основні наукові та технічні рішення, отримані результати та ступінь виконання завдання на кваліфікаційне проектування. При цьому можуть

використовуватися різні форми візуалізації доповіді: обов'язковий графічний матеріал, визначений завданням; слайди, мультимедійні проектори, аудіо-, відеоапаратура тощо;

- відповіді на запитання членів комісії (до 10 хвилин);
- оголошення головуючим на засіданні ЕК відгуку керівника або виступ керівника зі стислою характеристикою КМР в процесі її написання; ступеня його самостійності у вирішенні питань, що досліджувалися; сильні та слабкі сторони як майбутнього фахівця; можливість присвоєння кваліфікації; особиста думка щодо подальшого використання (до двох хвилин);
- оголошення головуючим змісту зовнішньої рецензії на КМР;
- відповіді студента на зауваження керівника роботи та рецензента (до 1 хвилини);
- оголошення головуючим про закінчення захисту.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Підсумкова оцінка КМР визначається на засіданні ЕК. Рішення ЕК є остаточним і оскарженню не підлягає.

Кафедрою розробляються і затверджуються критерії, що характеризують якість виконання професійних завдань при написанні і захисті КМР. Вони слугують здобувачеві вищої освіти в якості орієнтирів, що дозволяють проявити професійні компетенції, а ЕК використовує ці критерії для оцінювання КМР за 100-бальною національною шкалою оцінювання (шкалою оцінювання Університету).

Оцінка виконаних робіт здійснюється на підставі об'єктивних критеріїв за 100-бальною шкалою, а саме:

- ступінь самостійності виконання і оригінальність матеріалів кваліфікаційної роботи: 1-20 балів;
- глибина практичного аналізу проблеми і застосування сучасних методів дослідження, використання комп'ютерної, організаційної техніки, інформаційних технологій: 1-20 балів;
- науково-практичний рівень результатів: 1-30 балів;
- презентація роботи, стиль викладення, мовна грамотність, якість графічного матеріалу, реакція на поставлені запитання, комунікативні здібності студента: 1-30 балів.

Критерії оцінки захисту кваліфікаційних магістерських робіт

Кількість балів	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	відмінно

70 – 89	добре
50 – 69	задовільно
1 - 49	незадовільно

При визначенні ступеня самостійності виконання та оригінальності матеріалів роботи враховують відгук наукового керівника і зовнішню рецензію, присутність наукової дискусії при посиланнях на інформаційні джерела, використання оригінальних методів обґрунтування результатів, що раніше не використовувались в організації.

Науково-практичний рівень результатів визначається використанням сучасних методів дослідження, наявністю елементів наукової новизни, наукових публікацій і публічних доповідей, ступенем вирішення поставлених проблем і завдань, довідкою про впровадження результатів.

Оцінка якості оформлення роботи відбиває ступінь володіння студентом літературною мовою і професійною термінологією, вміння логічно, аргументовано викладати результати досліджень і розробок, вдало використовувати графічний матеріал. Враховується також дотримання стандартів та інструктивно - методичних вказівок щодо оформлення кваліфікаційної роботи.

Презентація роботи характеризує вміння студента стисло, змістовно, переконливо і наглядно демонструвати основні результати роботи, відповідати на поставлені в ході захисту запитання, а також на зауваження наукового керівника і рецензента.

При цьому враховуються успішність студента за карткою успішності, оцінки наукового керівника і рецензента.

При оцінюванні КМР ЕК може взяти до уваги інформацію наукового керівника, відображену у його відгуку, та експертну оцінку КМР, надану зовнішнім рецензентом.

Оцінювання КМР здійснюється ЕК з урахуванням таких факторів:

Змістовні аспекти:

- актуальність обраної теми дослідження;
- спрямованість роботи на розробку реальних практичних рекомендацій;
- відповідність логічної побудови роботи поставленим цілям і завданням;
- широта й адекватність методологічного та діагностичного апарату;
- наявність альтернативних підходів до вирішення визначених проблем;
- якість і повнота обґрунтування запропонованих рішень;
- ступінь самостійності проведення дослідження;
- грамотність мови викладу роботи та якість її загального оформлення.

Якість захисту:

- вміння стисло, послідовно та чітко викласти сутність і результати дослідження;
- здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки та погляди;

- загальний рівень підготовки здобувача вищої освіти;
- володіння культурою презентації.

Результати захисту кваліфікаційних магістерських робіт визначаються оцінками, які відповідають рівням «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», та виставляються за прийнятими в Університеті шкалами оцінювання. Критерії відповідних рівнів оцінювання КМР:

Відмінно (100-90 балів). КМР містить елементи новизни, має практичне значення. Здобувач освіти вільно володіє матеріалом з теми, оперує науковою термінологією, використовує і дає критичну оцінку широкого кола наукових джерел, здійснює самостійний аналіз опрацьованого матеріалу, використовує сучасні теорії та методи наукових досліджень, вміло поєднує теоретичні надбання з практикою, а його робота виконана з дотриманням усіх необхідних вимог. Доповідь логічна і стисла, виголошена вільно, зі знанням справи, відгук і рецензія позитивні, відповіді на запитання членів ЕК правильні та стислі.

Добре (89-70 балів). Тема КМР розкрита, але мають місце окремі недоліки непринципового характеру: у теоретичній частині недостатньо повно зроблений аналіз літературних джерел, елементи новизни чітко не представлені, недостатньо використані інформаційні матеріали організації-замовника (бази практики), мають місце окремі зауваження в рецензії та відгуку; доповідь логічна, виголошена вільно, відповіді на запитання членів ЕК в основному правильні, оформлення роботи в межах вимог.

Задовільно (50-69 балів). Тема КМР в основному розкрита, але мають місце недоліки змістовного характеру: нечітко сформульована мета роботи, теоретичний розділ має виражений компілятивний характер, обговорення різних точок зору науковців на питання, що висвітлюються в КМР відсутнє, в аналітичній частині є надлишок елементів описовості, добір інформаційних матеріалів (таблиці, графіки, схеми) не завжди обґрунтований, заходи і пропозиції, що містяться в третьому розділі, обґрунтовані непереконливо, рецензія і відгук містять окремі суттєві зауваження; доповідь прочитана за текстом, не всі відповіді на запитання членів ЕК правильні або повні. Є зауваження щодо оформлення кваліфікаційної магістерської роботи.

Незадовільно (49 і менше балів). Нечітко сформульована мета КМР. Розділи КМР логічно погано пов'язані між собою. Відсутній критичний огляд сучасних літературних джерел. Аналіз виконаний поверхнево, переважає описовість на шкоду системності та глибині. Пропоновані заходи випадкові, з аналізу не виплавають, економічне обґрунтування неповне. Оформлення роботи неналежне. Ілюстрації до захисту відсутні. Відповіді на запитання членів ЕК неточні, неповні або відсутні.

КМР до захисту НЕ ДОПУСКАЄТЬСЯ, якщо:

- КМР представлена науковому керівникові на перевірку з порушенням строків, встановлених графіком її підготовки та захисту;
- КМР написана на тему, що не була затверджена у встановленому порядку;
- КМР виконана не самостійно(що підтверджено результатами перевірки на наявність запозичень в роботі);

- структура КМР не відповідає встановленим вимогам;
- в КМР відсутнє економічне обґрунтування пропонованих заходів та/або не використовуються математичні моделі;
- КМР недбало оформлена.

7. ДОДАТКИ

Додаток А
Тематика кваліфікаційних магістерських робіт
за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий
ринок»
(фінансового спрямування)

1. Управління активами підприємства.
2. Управління пасивами підприємства.
3. Управління дебіторською заборгованістю підприємства.
4. Управління ліквідністю підприємства.
5. Управління прибутковістю підприємства.
6. Управління капіталом підприємства.
7. Капітал корпоративного підприємства та ціна його залучення.
8. Управління позиковим капіталом підприємства.
9. Управління власним капіталом підприємства.
10. Управління запасами на підприємстві.
11. Управління фінансовою стійкістю підприємства.
12. Стратегічне планування - основа формування бюджетів підприємства.
13. Особливості розробки бізнес-плану для отримання кредиту.
14. Механізм фінансового планування в організації.
15. Внутрішньофірмове планування: інструменти і процедури.
16. Система управління фінансами фінансово-промислової групи.
17. Організація бюджетування на підприємстві.
18. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів підприємства.
19. Управління ресурсною базою фінансово-кредитної установи.
20. Дивідендна політика підприємства і шляху її оптимізації.
21. Фінансовий менеджмент малого бізнесу.
22. Особливості оподаткування і формування фінансових результатів малих підприємств в Україні.
23. Система управління витратами на підприємстві і її вплив на фінансові результати.
24. Фінансовий менеджмент на підприємстві і основні напрями його розвитку.
25. Управління оборотними активами підприємства.
26. Форми і методи фінансового оздоровлення підприємства.
27. Зовнішнє фінансування діяльності підприємства.
28. Управління та оцінка кредитоспроможності підприємства.
29. Управління грошовими потоками підприємства.
30. Фінансова стратегія та її роль у забезпеченні стабільності підприємства.
31. Управління інвестиційним портфелем підприємства.
32. Кредит як інструмент фінансування діяльності суб'єкту господарювання.
33. Управління інвестиційною привабливістю підприємства.
34. Управління вартістю підприємства.
35. Конкуреноспроможність підприємств: основні напрями підвищення.

36. Оцінка та управління вартістю нерухомості у складі майнового комплексу підприємства.
37. Стратегія розвитку підприємств реального сектору економіки.
38. Основні чинники ефективності управління сучасним підприємством.
39. Організація системи планування діяльності підприємства в умовах антикризового управління.
40. Механізм формування місцевих бюджетів в сучасних умовах.
41. Стратегія фінансового зростання підприємства.
42. Управління коштами на розрахунковому рахунку підприємства.
43. Фінансовий менеджмент і контролінг у сфері бізнесу.
44. Вартісно-орієнтоване управління та оцінка вартості бізнесу.
45. Антикризове фінансове управління на підприємстві.
46. Особливості формування і розвитку ринку цінних паперів в Україні.
47. Первинний і вторинний ринок цінних паперів України та їх специфіка.
48. Вексель і особливості його застосування в інвестиційній діяльності.
49. Акції і особливості їх застосування в інвестиційній діяльності.
50. Економічна ефективність фінансових вкладень в цінні папери.
51. Методи управління інвестиційним портфелем.
52. Оптимальний інвестиційний портфель і методи його формування.
53. Особливості портфельного інвестування в умовах інтеграції фінансових ринків.
54. Проектне фінансування інвестиційних проектів.
55. Організація та аналіз депозитних операцій банку.
56. Фінансовий контроль страхової компанії.
57. Організація та аналіз безготівкових розрахунків у банку.
58. Особливості формування і використання фінансових ресурсів фінансово-кредитних установ.
59. Управління валютною позицією учасника фінансового ринку.
60. Валютні операції у фінансовому менеджменті
61. Лізинг як спосіб фінансування сучасного бізнесу.
62. Реалізація інвестиційного проекту з використанням лізингу.
63. Економічна оцінка та визначення допустимого рівня фінансового ризику на підприємствах промислової торгівлі.
64. Управління фінансовими ризиками на підприємстві.
65. Економічна оцінка та визначення допустимого рівня операційно-фінансового ризику на підприємстві.
66. Управління ризиками портфельних інвестицій.
67. Хеджування валютних ризиків як інструмент фінансового менеджменту.
68. Страхування фінансових ризиків підприємства.
69. Управління фінансовою безпекою підприємства.
70. Управління ризиками у банківській діяльності.

Тематика кваліфікаційних магістерських робіт
за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий
ринок»
(банківського спрямування)

1. Управління розвитком банківського бізнесу: організаційно-правове забезпечення.
2. Організація системи управління розвитком банківського бізнесу.
3. Оптимізаційні технології в системі управління розвитком банківського бізнесу.
4. Стратегії забезпечення розвитку банківського бізнесу в сучасних умовах.
5. Внутрішні умови та ризики розвитку банківського сектору: аналіз та проблеми управління.
6. Бізнес-інжиніринг діяльності банку та його роль в системі управління банком.
7. Організаційно-економічні аспекти підвищення конкурентоспроможності українських банків.
8. Управління клієнтською базою як складова сучасного банкінгу.
9. Управління розвитком банку в контексті обслуговування корпоративних клієнтів.
10. Управління розвитком банку в контексті обслуговування приватних клієнтів.
11. Банківські інновації: зміст та вплив на якість обслуговування клієнтів банку.
12. Дистанційне обслуговування клієнтів банків: переваги та шляхи розвитку.
13. Управління обслуговування міжнародних клієнтів: сучасний стан та проблеми.
14. Впровадження нових видів банківських продуктів та послуг в контексті реалізації маркетингової стратегії банку.
15. Організаційно-економічне забезпечення фінансового менеджменту банку.
16. Фінансове планування та прогнозування в системі банківського менеджменту.
17. Особливості бізнес-планування діяльності банку на сучасному етапі.
18. Бюджетування у системі фінансового планування в банку.
19. Прогнозування фінансових результатів діяльності банку в системі банківського менеджменту.
20. Капіталізація банківської системи України: проблеми та перспективи розвитку.
21. Економічний капітал та його роль у забезпеченні фінансової стабільності банку.
22. Іноземний капітал у банківському секторі України: проблеми та наслідки.
23. Ліквідність банківської системи України: сучасний стан та проблеми управління.
24. Механізм управління активами та пасивами банку та пріоритетні напрями його вдосконалення.

25. Вклади та депозити банків як інвестиційний ресурс економічного розвитку України.
26. Власні фінансові ресурси банку: проблеми формування та управління в сучасних умовах.
27. Фондування та ризики ліквідності в системі управління банком.
28. Оптимізаційні технології в системі управління фінансовими ресурсами банку.
29. Заощадження населення в ресурсному потенціалі банку.
30. Управління кредитно-інвестиційною діяльністю банків України.
31. Управління кредитною діяльністю банку як фактор забезпечення його стабільності.
32. Кредитний портфель банку: аналіз якості та проблеми управління в сучасних умовах.
33. Управління інвестиційною діяльністю банку на ринку цінних паперів.
34. Міжбанківський кредитний ринок України: формування та перспективи розвитку.
35. Сучасні технології банківського іпотечного кредитування.
36. Діяльність платіжних систем: сучасний стан та перспективи розвитку.
37. Управління діяльністю банку на валютному ринку.
38. Впровадження нових видів банківських продуктів та послуг в контексті реалізації маркетингової стратегії банку.
39. Розвиток сучасних банківських послуг та їх роль у формуванні доходів банку.
40. Розвиток карткового бізнесу як пріоритетний напрям підвищення конкурентоспроможності українських банків.
41. Прибутковість банківської діяльності: аналіз стану та стратегія управління.
42. Процентна політика: роль та місце в стратегії українських банків.
43. Продуктово-цінова політика як фактор конкурентоспроможності банку.
44. Соціально-орієнтовані банківські продукти та їх роль у вирішенні сучасних соціально-економічних потреб суспільства.
45. Організаційно-комунікаційне забезпечення управлінської діяльності персоналу банку.
46. Місце комунікаційної політики в системі управління розвитком банку.
47. Маркетингова стратегія розвитку банку на ринку банківських послуг.
48. Цифровий банківський маркетинг в Україні.
49. Ризик-менеджмент в системі управління банком.
50. Ризик-менеджмент кредитної діяльності банку.
51. Система управління банківськими ризиками на основі їх оцінки.
52. Управління ризиками в механізмі забезпечення фінансової стабільності банку.
53. Управління системними ризиками банківської діяльності.
54. Непрацюючі кредити як ключові ризики для діяльності банківського сектору та шляхи їх скорочення.
55. Кредитні ризики як ключова складова системи ризик-менеджменту банку.

56. Антикризовий менеджмент в банках: функціональні та інституційні аспекти.
57. Управління банківськими ризиками легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом.
58. Організація банківського нагляду на основі оцінки ризиків.
59. Макропруденційне регулювання та нагляд: проблеми та перспективи.
60. Формування механізму безпеки банківської діяльності в сучасних умовах.
61. Організація управління фінансово-економічною безпекою в сучасних умовах.
62. Фінансово-економічна безпека: стратегія та тактика забезпечення.
63. Забезпечення фінансової безпеки в банківській сфері.
64. Фінансово-економічна безпека банківської системи: забезпечення та сучасні виклики.
65. Фінансово-економічна безпека банківської системи України: проблеми забезпечення та стратегія досягнення.
66. Юридичний ризик: зміст, загрози та вплив на діяльність банківського сектору.
67. Регуляторне середовище як базова складова системи управління розвитку банку.
68. Банківські кризи: причини виникнення та шляхи запобігання.
69. Управління фінансовою рівновагою на банківському ринку.
70. Корпоративні конфлікти в банківському секторі: фінансові передумови та наслідки.
71. Організація та оцінка ефективності процесу управління банківським персоналом.
72. Формування та управління клієнтською базою банків України.
73. Моделі та методи оцінювання вартості банківського бізнесу.
74. Забезпечення фінансової стабільності банків в сучасних умовах.
75. Оцінка ефективності управління фінансовою стабільністю банку.
76. Макропруденційна політика як основа забезпечення фінансової стабільності банківської системи.
77. Система комплексної оцінки діяльності банків як інструмент визначення рівня його розвитку.
78. Оцінювання фінансової стабільності банків: інформаційне та методичне забезпечення.
79. Організаційно-економічні аспекти управління кредитним портфелем банку в сучасних умовах.
80. Моделі оцінювання банківської діяльності для забезпечення стабільності банківської системи.
81. Прогнозування як складова системи управління очікуваннями.
82. Сучасні підходи до проведення комплексної діагностики фінансового стану банку на основі рейтингових систем.
83. Процесно-структурна модель банку: концептуальні основи в системі організації та управління діяльністю.
84. Ефективність банківської діяльності: зміст та проблеми забезпечення в

- сучасних умовах.
85. Діагностика стабільності банківської системи на основі макроекономічних та пруденційних показників.
  86. Банківська інфраструктура в Україні: функціональне та інституційне забезпечення.
  87. Державні банки: значення для розвитку банківської системи та шляхи підвищення ефективності діяльності.
  88. Стратегічний розвиток банківського сектора регіону в контексті забезпечення фінансової стабільності.
  89. Організаційно-функціональна трансформація банківського сектору України в сучасних умовах.
  90. Оверсайт платіжних систем в Україні: теоретичні основи та практичні підходи в сучасних умовах.

Додаток Б
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА

Каразінський банківський інститут

Кафедра: **Банківського бізнесу та фінансових технологій**

Спеціальність: **072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок**

Освітня програма: **Фінансові технології та банківський менеджмент**

Група: АФ-21М **денна форма навчання**

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему:

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ НА ЗАСАДАХ КОНТРОЛІНГУ

здобувача вищої освіти **Пащенко Тетяни Сергіївни**

Кваліфікаційна магістерська робота допущена до захисту рішенням кафедри банківського бізнесу та фінансових технологій

Протокол № ... від «...» ..... 20.. р.

Завідувач кафедри

д.е.н., професор

_____ **Г.М. Азаренкова**

Науковий керівник

к.е.н., доцент

_____ **О.Г. Головка**

Харків – 2024.

Додаток В

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна

Факультет _ **Каразінський банківський інститут**
Кафедра **Банківського бізнесу та фінансових технологій**
Рівень вищої освіти **Другий (магістерський) рівень**
Спеціальність **072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок**
Освітня програма **Фінансові технології та банківський менеджмент**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
банківського бізнесу та
фінансових технологій,
доктор економічних наук,
професор
_____ Г.М. Азаренкова
“ ___ ” _____ 20__ року

З А В Д А Н Н Я **НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ**

_____ Ващенко Віталія Романовича

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача)

1. Тема роботи ___ «**ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ТУРБУЛЕНТНОСТІ ЕКОНОМІКИ**».

_____ керівник роботи ___ к.е.н, доц. **ГОЛОВКО О.Г.** ____,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом по університету від “ ___ ” _____ 20__ року № ___

2. Строк подання студентом роботи _____

3. Перелік питань, які потрібно розробити:

У розділі 1: проаналізувати підходи до дефініції поняття «фінансове планування діяльності підприємства»; розглянути нормативно-правові акти з питань фінансового планування діяльності сучасного підприємства; охарактеризувати принципи, методи та моделі фінансового планування діяльності підприємства.

У розділі 2: розглянути техніко-економічну характеристику ПРАТ «АБІНБЕВ ЕФЕС УКРАЇНА»; проаналізувати фінансовий стан та сучасні технології фінансового планування діяльності підприємства.

У розділі 3: розробити технологію оперативного фінансового планування діяльності підприємства; обґрунтувати доцільність використання логістичного циклу для фінансового планування діяльності підприємства; розробити технологію фінансового прогнозування діяльності підприємства в умовах турбулентності економіки

4. План роботи

№ з/п	Назви етапів роботи
1.	Вибір теми КМР
2.	Затвердження плану і завдання КМР
3.	Виконання КМР
4.	Подача на кафедру КМР для перевірки на наявність запозичень з інших документів
5.	Проходження процедури допуску до захисту КМР
6.	Захист КМР

5. Дата видачі завдання _____

Здобувач

ініціали, прізвище

підпис

Керівник роботи

ініціали, прізвище

підпис

Примітка: бланк індивідуального завдання роздруковується двостороннім!

У налаштуваннях полів сторінок цього документу використати параметр «Дзеркальні поля» Word 2010:»Разметка страницы»→»Поля»→»Настраиваемые поля»→Страницы→»Зеркальные поля»

Додаток Г
Зразок листа-заявки підприємства на розробку теми
кваліфікаційної магістерської роботи

Про розробку теми |
кваліфікаційної магістерської роботи

Директору КБІ ХНУ ім. В.Н. Каразіна
Чхеайло А.А.

№ _____

Керівництво _____ просить видати
повна назва підприємства (банку, страхової компанії)

здобувачу вищої освіти _____ тему кваліфікаційної
прізвище, ім'я та по батькові

магістерської роботи « _____

»

назва теми кваліфікаційної магістерської роботи

Особливу увагу просимо приділити наступним питанням цієї роботи:

1. _____

2. _____

3. _____

Необхідні вихідні дані і консультації фахівців _____
назва підприємства

по темі роботи будуть надані.

Генеральний директор _____
підпис _____ прізвище, ініціали

Головний бухгалтер _____
підпис _____ прізвище, ініціали

МП

Примітки:

1. Лист повинен мати вихідний номер, дату реєстрації і підпис керівника підрозділу, на замовлення якого буде виконуватися тема.
2. При оформленні листа-заявки на бланку підприємства печатки, що завіряє підпис, не потрібно.
3. При оформленні листа-заявки на звичайному листі паперу вгорі ліворуч варто поставити кутовий штамп. У ньому проставити всі необхідні реквізити. Печатки, що завіряє підпис, не потрібно.
4. При оформленні листа-заявки на звичайному листі без кутового штамп потрібно поставити печатку підприємства, що завіряє підпис, чи печатку відділу кадрів з оцінкою дати завірення підпису.

Додаток Д

РЕФЕРАТ (зразок1) НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ «ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ НА ЗАСАДАХ КОНТРОЛІНГУ» ПАЩЕНКО ТЕТЯНИ СЕРГІЇВНИ

Кваліфікаційна магістерська робота містить 133 сторінки, 30 таблиць, 33 рисунка, список літератури з 85 найменувань, 16 додатків.

Об'єктом дослідження є процес формування системи фінансового управління підприємствами на основі контролінгу.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та практичні засади формування системи фінансового управління підприємствами на основі впровадження контролінгу.

Мета кваліфікаційної магістерської роботи полягає в обґрунтуванні теоретико-методичних засад та наданні практичних рекомендацій щодо формування системи фінансового управління підприємством на основі контролінгу на прикладі ПАТ «Світло Шахтаря».

Завданнями кваліфікаційної магістерської роботи є:

- дослідити підходи щодо сутності контролінгу, його функцій та етапи впровадження;
- проаналізувати нормативно-правові аспекти регулювання фінансового управління на засадах контролінгу;
- розглянути принципи, види контролінгу та його методи у діяльності суб'єктів господарювання;
- визначити техніко-економічну характеристику ПАТ «Світло Шахтаря»;
- проаналізувати фінансовий стан ПАТ «Світло Шахтаря»;
- оцінити ефективність фінансового контролінгу в ПАТ «Світло Шахтаря»;
- побудувати математичну модель прогнозування фінансової діяльності ПАТ «Світло Шахтаря»;
- надати рекомендації щодо вдосконалення формування та функціонування системи фінансового контролінгу ПАТ «Світло Шахтаря»;
- визначити шляхи вдосконалення формування системи контролінгу на підприємстві;
- дослідити закордонний досвід вдосконалення системи управління підприємством на засадах контролінгу;
- оцінити ефективність запропонованих рекомендацій та пропозицій.

За результатами дослідження сформульовані теоретичні та практичні положення, які доведені автором до конкретних пропозицій щодо вдосконалення формування системи фінансового управління підприємством на засадах контролінгу.

Одержані результати можуть бути використані при розробці методичних основ побудови системи фінансового управління підприємством на засадах контролінгу.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: КОНТРОЛІНГ, СВІТЛО ШАХТАРЯ, УПРАВЛІННЯ, «BEYOND BUDGETING», МЕТОДОЛОГІЯ КОНТРОЛІНГУ.

РЕФЕРАТ (зразок 2)
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ
«ДІАГНОСТИКА СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ НА
ОСНОВІ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ТА ПРУДЕНЦІЙНИХ ПОКАЗНИКІВ»
ЮСКОВИЧА ВІТАЛІЯ ВОЛОДИМИРОВИЧА

Кваліфікаційна магістерська робота містить 131 сторінку, 47 таблиць, 24 рисунки, список літератури з 85 найменувань, 5 додатків.

Об'єктом дослідження є банківська система України

Предметом дослідження є сучасні підходи та методики діагностики стабільності банківської системи на основі макроекономічних та пруденційних показників.

Мета кваліфікаційної магістерської роботи теоретичне узагальнення - для вивчення та систематизації існуючих теоретичних підходів до визначення змісту та структурних складових стабільності банківської системи та основ моніторингу та інтерпретації системної стабільності на основі індикаторів фінансової стійкості; системний підхід для вивчення організаційно-економічного забезпечення, графічний метод з метою узагальнення статистичних даних.

Завданнями кваліфікаційної магістерської роботи є:

- дослідити сутність стабільності банківської системи, її методологічні основи та механізм забезпечення;
- охарактеризувати організаційно-правове забезпечення стабільності банківської системи;
- систематизувати та провести аналіз індикаторів фінансової стійкості в Україні;
- провести моніторинг та діагностику показників стабільності банківської системи України;
- визначити вплив стійкості банків на фінансову стабільність банківської системи;
- надати оцінку фінансової стійкості АТ КБ «ПРИВАТБАНК»;
- розробити рекомендації з вдосконалення макропруденційних інструментів забезпечення фінансової стабільності;
- оцінити фінансову стійкість АТ КБ «ПРИВАТБАНК».

За результатами дослідження сформульовані теоретичні та практичні положення, які доведені автором до конкретних пропозицій щодо вдосконалення системи забезпечення стабільності банківської системи України.

Одержані результати можуть бути використані при розробці методичних основ побудови механізму забезпечення стабільності банківської системи відповідно до вимог міжнародних стандартів.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: БАНКІВСЬКА СИСТЕМА, ФІНАНСОВА СТАБІЛЬНІСТЬ, ОЦІНКА, МЕТОДИКИ, ПОКАЗНИКИ.

ABSTRACT (зразок 1)
ON QUALIFICATION MASTER'S WORK
«FORMATION OF THE SYSTEM OF FINANCIAL MANAGEMENT
OF ENTERPRISES ON THE BASIS OF CONTROLLING»
OF PASHCHENKO TETIANA SIRGIIVNA

Qualification Master's Work contains 133 pages, 30 tables, 33 figures, 85 references, 16 appendices.

Object of research is process of formation of the system of financial management of enterprises on the basis of controlling.

Subject of research is theoretical, methodological and practical principles of forming a system of financial management of enterprises on the basis of implementation of controlling.

Purpose of qualification master's work is to summerise of theoretical and methodological principles and providing practical recommendations for the formation of a system of financial management of an enterprise on the basis of controlling on the example of PJSC "SVET SHAKHTYORA".

Tasks of qualification master's work are

- to investigate approaches to the essence of controlling, its functions and stages of implementation;
- analyze regulatory legal aspects of financial management regulation on the basis of controlling;
- to consider the principles, types of controlling and its methods in the activities of business entities;
- to determine the technical and economic characteristics of PJSC " SVET SHAKHTYORA";
- analyze the financial status of the PJSC "SVET SHAKHTYORA";
- to evaluate the effectiveness of financial control at PJSC PJSC "SVET SHAKHTYORA";
- to construct mathematical model of forecasting of financial activity of PJSC "SVET SHAKHTYORA";
- to provide recommendations for improving the formation and functioning of the financial controlling system of the PJSC "SVET SHAKHTYORA";
- to identify ways to improve the system of controlling the company;
- to investigate the foreign experience of improving the enterprise management system on the basis of controlling;
- . evaluate the effectiveness of the proposed recommendations.

According to results of the research, the theoretical and practical provisions are formulated, which have been proved by the author to the specific offers concerning the improvement formation of the system of financial management of the enterprise on the basis of controlling.

The obtained results can be used in development of the methodical bases to build the the system of financial management of the enterprise on the basis of controlling.

KEY WORDS: CONTROLLING, "SVET SHAKHTYORA", MANAGEMENT, «BEYOND BUDGETING», METHODS OF CONTROLLING.

ABSTRACT (зразок 2)
ON QUALIFICATION MASTER'S WORK
«DIAGNOSTICS OF BANKING SYSTEM STABILITY BASED ON THE
MACROECONOMIC AND PROTECTION INDICATORS» OF
YUSKOVYCH VITALII VOLODYMYROVYCH

Qualification Master's Work contains 131 pages, 47 tables, 24 figures, 85 references, 5 appendices.

Object of research is the banking system of Ukraine.

Subject of research is modern approaches and methods for diagnosing the stability of the banking system based on macroeconomic and prudential indicators..

Purpose of qualification master's work theoretical generalization - to study and systematize the existing theoretical approaches to the definition of the content and structural components of the stability of the banking system and the bases of monitoring and interpretation of system stability based on indicators of financial stability; a systematic approach for the study of organizational and economic provision, a graphical method for the purpose of generalization of statistical data.

Tasks of qualification master's work are

- to investigate the essence of the banking system's stability, its methodological basics and the ensuring mechanism;
- to characterize the organizational and legal security of the banking system's stability;
- to systematize and analyze indicators of financial sustainability in Ukraine;
- to provide monitoring and diagnostics of indicators of the banking system's stability in Ukraine;
- to determine the impact of banks' sustainability on the financial stability of the banking system;
- to provide an assessment of financial sustainability of JSC CB «PRIVATBANK»;
- to develop recommendations for improvement of macro-prudential instruments for ensuring financial stability;
- to adapt the practice of stress testing as a response to raising the general level of risks;
- to evaluate the financial stability of JSC CB «PRIVATBANK».

According to results of the research, the theoretical and practical provisions are formulated, which have been proved by the author to the specific offers concerning the improvement of the ensuring system of the Ukrainian banking system's stability.

The obtained results can be used in development of the methodical bases to build the mechanism for ensuring the stability of the banking system according to requirements of the international standards.

KEY WORDS: BANKING SYSTEM, FINANCIAL STABILITY, EVALUATION, METHODOLOGY, INDICATORS.

Додаток Е

Зразок оформлення змісту кваліфікаційної магістерської роботи

ЗМІСТ (зразок 1)

ВСТУП	7
РОЗДІЛ ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ	
1. ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ НА	11
ЗАСАДАХ КОНТРОЛІНГУ	
1.1. Фінансовий контролінг: сутність, функції та етапи	
впровадження	11
1.2. Нормативно-правові аспекти регулювання фінансового	22
управління та контролінгу в Україні	
1.3. Принципи, види контролінгу та його методи у діяльності	
суб'єктів господарювання	27
РОЗДІЛ АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВОГО	
2. КОНТРОЛІНГУ ПАТ «СВІТЛО ШАХТАРЯ»	33
2.1. Техніко-економічна характеристика та діагностика	33
фінансового стану ПАТ «Харківський машинобудівний	
завод «Світло Шахтаря»	
2.2. Оцінка ефективності фінансового контролінгу на	
підприємстві	45
Розробка математичної моделі прогнозування фінансової	53
2.3. діяльності ПАТ «Світло Шахтаря»	
РОЗДІЛ ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ	62
3. КОНТРОЛІНГУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	
3.1. Вдосконалення формування та функціонування системи	
фінансового контролінгу в ПАТ «Світло Шахтаря»	62
3.2. Визначення шляхів вдосконалення формування системи	
контролінгу на підприємстві	75
Зарубіжний досвід покращення впровадження фінансового	
3.3. контролінгу на підприємстві	83

3.4. Оцінка ефективності втілення рекомендацій на ПАТ «Світло Шахтаря»	90
ВИСНОВКИ	95
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	100
ДОДАТКИ	108

ЗМІСТ (зразок 2)

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ	11
1.1. Фінансова стабільність банківської системи: сутність і характеристика	11
1.2. Організаційно-правове забезпечення стабільного функціонування банківського сектору України	18
1.3. Методичні основи діагностики стабільності банківської системи	28
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	41
2.1. Аналіз детермінант забезпечення фінансової стабільності в Україні	41
2.2. Розрахунок критеріального показника надійності банків України на основі рейтингової оцінки за методикою В.С. Кромонава	51
2.3. Техніко-економічна характеристика та аналіз показників фінансової стабільності АТ КБ «ПриватБанк»	61
РОЗДІЛ 3. ПІДХОДИ ДО ОПТИМІЗАЦІЇ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАСОБІВ ПІДТРИМКИ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ.....	71
3.1. Інтегральний показник як інструмент оцінки фінансової стійкості банківської системи.....	71
3.2. Розрахунок агрегованого індикатора фінансової стабільності (AIFS) як механізм аналізу стану банківської системи.....	81
3.3. Оцінка фінансової стабільності банківської системи засобами теорії нечітких множин.....	91
ВИСНОВКИ	98
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	103

Примітка 1: Порядок розміщення підрозділу «Техніко-економічна характеристика ....» узгоджується автором з керівником КМР – залежно від доцільності та логіки побудови матеріалу розділу.

Примітка 2: для КМР, які виконуються на базі банківських установ, оцінка ефективності впровадження методів оптимізації, запропонованих в розділі 3, робиться за наявності можливості її проведення

Додаток Ж

Вимоги до написання «ВСТУПУ» кваліфікаційної магістерської роботи

ВСТУП

..... (обґрунтувати актуальність та доцільність проведення досліджень для вирішення поставленого в роботі наукового завдання, при цьому ланцюг обґрунтування повинен бути наступним: сучасні проблеми розвитку банківської системи в цілому → необхідність їх розв'язання за допомогою визначеного об'єкту дослідження) .....

Значущість цієї проблеми свідчить про те, що .....
У цьому зв'язку дослідження питань ..... (відповідно до обраної теми) ..... набуває особливого значення, що зумовлює актуальність обраної теми та доцільність проведення досліджень для розвитку цього питання.

Теоретичною основою роботи є наукові праці вітчизняних і закордонних вчених та фахівців з питань ..... (відповідно до теми роботи) ..... На вирішення цього наукового завдання спрямовані дослідження .... (автори підручників, монографій, статей, які наведені у переліку літератури, в алфавітному порядку)..... Віддаючи належне внеску відомих вчених, слід відмітити, що недостатньо дослідженими залишаються питання ..... (вказати на ключові «стовпи», які містяться в роботі, особливо – в розділі 3).....

Значущість цього питання зумовила вибір теми, визначила мету, завдання, логіку та зміст дослідження.

Кваліфікаційна магістерська робота виконана відповідно до плану науково-дослідних робіт ..... (вказується кафедра та ВНЗ) ..... як складова частина науково-дослідної теми ..... (вказується назва теми) та/або..... виконана відповідно до замовлення (номер) фінансово-кредитної установи (назва).(ЯКЩО Є ТАКА ІНФОРМАЦІЯ)

Мета роботи полягає в узагальненні теоретичних основ організації, розкритті діючої практики з ..... (назва теми) ....., а також пошуку напрямків удосконалення цієї роботи на основі систематизації існуючих пропозицій щодо цього питання.

Для досягнення поставленої мети в роботі вирішуються такі завдання:

- досліджено роль .....
- обґрунтовано .....
- розглянуто процес ..... (назва підрозділів
- викладено ..... (кожної глави)
- наведено сучасний стан .....
- проведено аналіз діючої практики .....
- запропоновано шляхи вдосконалення.....

Об'єктом дослідження є ..... (визначається явище або процес, що досліджується відповідно до теми роботи на основі даних банківської установи) .....

Предмет дослідження - ..... (те, що знаходиться в межах об'єкта дослідження) .....

У роботі було застосовано низку загальнонаукових та спеціальних методів дослідження, а саме: ... (наприклад):... логічного узагальнення та налізу – для ... (вказати конкретно, де було застосовано метод).....; системного підходу - для ... (вказати конкретно, де було застосовано метод).....; економічного аналізу – для ... (вказати конкретно, де було застосовано метод).....; математичної статистики – для ... (вказати конкретно, де було застосовано метод).....; теорії оптимальних рішень – для ... (вказати конкретно, де було застосовано метод).....; формалізації та моделювання – для розробки моделі оцінки ... (вказати конкретно, де було застосовано метод)....., та інші методи.

Наукова новизна кваліфікаційної магістерської роботи полягає у .. (наводяться нові наукові положення (рішення), що вперше сформульовані/удосконалені/набули подальшого розвитку і змістовно обґрунтовані, а також методичні рекомендації, що впроваджені в практику і впливають на досягнення нових економічних результатів).

Вказаному питанню приділяється значна увага Національного банку України та ... (наприклад, Кабінету Міністрів України чи Міністерства фінансів)....., що знайшло своє відображення у законах України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 № 679 – XIV (зі змінами та доповненнями), «Про банки і банківську діяльність» 07.12.2000 р, № 2121–III (зі змінами та доповненнями), ... (та інші Закони - з вказівкою № і дати реєстрації, а також Постанови, інструкції - з вказівкою №, дати реєстрації та наявністю змін)..... та інші джерела.

Інформаційною базою дослідження є дані Держкомстату України, Національного банку України, Асоціації українських банків, Незалежної асоціації банків України, ... (за необхідністю – додати джерела) ..... та інших статистичних джерел.

Впровадження пропозицій і рекомендацій, наданих у роботі, дозволить ..... (відповідно до обраної теми) ..... Це надасть можливість організувати діяльність банківських установ ..... (відповідно до обраної теми) .....

Теоретичні / практичні (або/або, обрати!) положення кваліфікаційної магістерської роботи оприлюднені на ..... (вказати назву та усі дані конференції, в якій прийнято участь)..... .

За результатами проведеного дослідження опубліковано наукову статтю «..... вказати назву статті.....» у фаховому виданні ..... (вказати назву та його належність до наукометричної бази даних – якщо така є).

ВСТУП (зразок 1)

У ринкових умовах успішне впровадження діяльності підприємством неможливе без постійного моніторингу динаміки зовнішнього середовища, адаптації цілей діяльності, внутрішнього середовища підприємства. Науково-технічний прогрес, ускладнення технологій виробництва, невизначеність, динамічність розвитку зовнішнього середовища організації, ускладнення внутрішньої структури привели до збільшення обсягів інформації, що обробляється при підготовці управлінського рішення. За таких умов стає неможливим провадження ефективного управління без застосування контролінгу, який виконує роль посередника між керівником, що приймає управлінські рішення, та джерелами інформації, як внутрішніми, так і зовнішніми.

Успішне впровадження контролінгу в практику управління залежить від чіткого розуміння поняття «контролінг», його функцій та місця в системі управління.

Актуальність зазначеної теми обумовлюється тим, що для виживання в сучасних умовах ведення бізнесу потрібно чітко розуміти і прогнозувати напрями розвитку підприємства, загрози і шляхи їх подолання. Саме фінансовий контролінг є тією системою управління, яка забезпечує гнучкість і надійність функціонування суб'єкта господарювання оскільки дає можливість планувати діяльність, ставити як короткострокові, так і довгострокові цілі менеджменту і контролювати результати.

Основні дослідження та публікації з цієї проблематики належать таким зарубіжним та вітчизняним науковцям і практикам, як: Бошота В.В., Боярко І.М., Головка О.Г., Дайле А., Дзьоба В.Б., Іщенко Н.А., Кроніковський Д.В., Маркіна А.І., Самарцева А.Є., Терещенко О.О., Хан Д. та інші.

Необхідно відмітити, що єдності думок щодо понятійного апарату контролінгу, теоретичних основ та методичних рекомендацій щодо організації

контролінгу на підприємстві не існує.

Метою роботи є обґрунтування теоретико-методичних засад та надання практичних рекомендацій щодо формування системи фінансового управління підприємством на основі контролінгу.

Досягнення поставленої мети зумовило вирішення наступних завдань:

- дослідити підходи щодо сутності контролінгу, його функцій та етапи впровадження;
- проаналізувати нормативно-правові аспекти регулювання фінансового управління на засадах контролінгу;
- розглянути принципи, види контролінгу та його методи у діяльності суб'єктів господарювання;
- визначити техніко-економічну характеристику ПАТ «Світло Шахтаря»;
- проаналізувати фінансовий стан ПАТ «Світло Шахтаря»;
- оцінити ефективність фінансового контролінгу в ПАТ «Світло Шахтаря»;
- побудувати математичну модель прогнозування фінансової діяльності ПАТ «Світло Шахтаря»;
- надати рекомендації щодо вдосконалення формування та функціонування системи фінансового контролінгу ПАТ «Світло Шахтаря»;
- визначити шляхи вдосконалення формування системи контролінгу на підприємстві;
- дослідити закордонний досвід вдосконалення системи управління підприємством на засадах контролінгу;
- оцінити ефективність запропонованих рекомендацій та пропозицій.

Об'єктом дослідження є процес формування системи фінансового управління підприємством на засадах контролінгу.

Предметом дослідження – теоретико-методичні та практичні засади формування системи фінансового управління підприємствами на основі впровадження контролінгу.

Базою дослідження обрано ПАТ «Харківський машинобудівний завод «Світло Шахтаря», відоме підприємство, одне із найстаріших машинобудівних підприємств, що знаходиться у м. Харкові.

У роботі було застосовано низку загальнонаукових та спеціальних методів дослідження, а саме: метод спостереження – при аналізі системи управління на виробничих підприємствах; узагальнення, порівняльного аналізу – при дослідженні видів контролінгу та організаційної структури підприємств та служби контролінгу; метод абстрагування і синтезу – при дослідженні сутності контролінгу; метод відносних величин, метод відхилень – при аналізі фінансового стану підприємства; методи фінансового контролінгу – для оцінки ефективності діяльності підприємства; методика елімінування – при моделюванні впливу факторів на прибуток підприємства.

Наукова новизна одержаних результатів кваліфікаційної магістерської роботи полягає у вдосконаленні поняття «контролінг», що сприяє його більш коректному трактуванню та використанню; набутті подальшого розвитку перспективи використання системи фінансового контролінгу в управлінні ПАТ «ХМЗ» «Світло Шахтаря», що дозволить підприємству покращити оперативність та ефективність прийняття рішень, стабілізувати фінансовий стан, а також підвищити рівень його конкурентоздатності.

У роботі використано праці зарубіжних та вітчизняних вчених, законодавчі та нормативно-правові акти, фінансова звітність ПАТ «ХМЗ «Світло Шахтаря», дані Держкомстату України.

Сформульовані і обґрунтовані у кваліфікаційній магістерській роботі наукові положення і практичні рекомендації є основою для вирішення теоретичних та практичних проблем організації системи контролінгу сучасних вітчизняних підприємств, а також для стабілізації та покращення їх фінансово-економічної ситуації.

Впровадження пропозицій та рекомендацій наведених у роботі дозволить покращити роботу підприємств, забезпечить їх стабільний розвиток, постійний прибуток, крім того збільшиться надходження до бюджету, а отже і рівень

життя населення.

Матеріали кваліфікаційної магістерської роботи слугували основою для написання наукових робіт:

- у II-му етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Підприємництво» на тему «Формування системи фінансового управління підприємством на засадах контролінгу» (результат - диплом II ступеня);

- у регіональному конкурсі студентських наукових робіт на тему: «Впровадження контролінгу як сучасного інструменту управління підприємством» (результат – грамота);

- у міжнародному конкурсі студентських наукових робіт за спеціальністю «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» на тему «Впровадження контролінгу в систему управління підприємством» (результат – сертифікат).

За матеріалами кваліфікаційної магістерської роботи також було опубліковано тези доповідей: «Впровадження системи контролінгу на підприємстві» у збірнику тез міжнародного науково-практичного семінару «Сучасні проблеми економіки та фінансів» (м. Київ, 2017); «Впровадження контролінгу як сучасного інструменту управління підприємством» у збірнику тез міжнародної науково-практичної конференції «Модернізація публічних фінансів: стан та виклики сьогодення» (м. Київ, 2018).

За результатами проведеного дослідження опубліковано наукову статтю «Формування системи управління підприємством на засадах контролінгу» у фаховому виданні «Фінансовий простір».

ВСТУП (зразок 2)

У сучасних умовах розвитку економіки України, забезпечення та адекватна оцінка фінансової стабільності банку – це задача, яку намагаються вирішити як самі банки, так і державні регулятори, компетенцією яких є це питання. Саме тому було розроблено безліч підходів та методик, спрямованих на визначення рівня фінансової стабільності банків. Ці підходи різняться за складом критеріїв, різноманітністю показників, нормативними значеннями тощо. Крім того, наявні методики, хоча й сприяють визначенню та розрахунку відповідного значення, але не завжди придатні для комплексного оцінювання рівня фінансової стабільності банку, що і визначає проблему, актуальність та доцільність подальшого дослідження.

Значущість цього питання зумовила вибір теми, визначила мету, завдання, логіку та зміст дослідження.

Теоретичною основою роботи є наукові праці вітчизняних і закордонних вчених та фахівців з питань забезпечення фінансової стабільності. Науково-теоретичним підґрунтям дослідження стали наукові праці таких вчених: Крокетт Е., Шиназі Дж., Азаренкова Г., Барановський О., Головка О., Дзюблюк О., Довгань Ж., Коваленко В., Колобов Ю., Крухмаль О., Максимова А., Марич М., Міщенко В., Панасенко Г., Петриченко Л., Погореленко Н., Науменкова С., Саврадим В., Фурсова В., Хуторна М., Шелудько Н., Шпіка П., Чиян Д., та інші вчені. Віддаючи належне внеску відомих вчених, слід відмітити, що волатильність показників, які формують основу діагностики фінансової стабільності банківської системи, зумовлює постійну та підвищену увагу до неї, для забезпечення відповідних адаптивних коригувань у складових макропруденційної політики.

Кваліфікаційна магістерська робота виконана відповідно до плану науково-дослідних тем Харківського національного університету імені

В.Н. Каразіна, як складова частина держбюджетної науково-дослідної теми «Моделювання фінансової стабільності руху фінансових потоків економічних агентів країни в умовах глобалізації» (реєстраційний номер теми: №0118U003772).

Мета роботи полягає в узагальненні теоретичних основ діагностики стабільності банківської системи на основі макроекономічних та пруденційних показників, необхідного для здійснення комплексної оцінки фінансової стабільності як банківської системи в цілому, так і банківської установи зокрема, а також пошуку напрямків удосконалення та підходів до розрахунку фінансової стабільності в сучасних умовах на основі систематизації існуючих пропозицій щодо цього питання.

Для досягнення поставленої мети в роботі вирішуються такі завдання:

- охарактеризовано та визначено зміст поняття «фінансова стабільність банківської системи»;
- наведено організаційно-правове забезпечення стабільного функціонування банківського сектору України;
- узагальнено сучасні методичні підходи до аналізу фінансового стану банків;
- проаналізовано детермінанти забезпечення фінансової стабільності в Україні;
- розраховано рівень критеріального показника надійності банків на основі рейтингової оцінки за методикою В.С. Кромонава;
- викладено техніко-економічну характеристику та оцінено показники фінансової стабільності АТ КБ «ПриватБанк»;
- розраховано критеріальний показник надійності банків України на основі рейтингової оцінки за методикою В.С. Кромонава
- розраховано агрегований показник фінансової стабільності банківської системи України;
- розраховано інтегральний показник фінансової стабільності банківської системи України;

- розраховано значення показника стійкості фінансової стабільності банківської системи України засобами теорії нечітких множин.

Об'єктом дослідження є банківська система України.

Предмет дослідження – сучасні підходи та методики діагностики стабільності банківської системи на основі макроекономічних та пруденційних показників.

Методи дослідження: теоретичне узагальнення - для вивчення та систематизації існуючих теоретичних підходів до визначення змісту та структурних складових стабільності банківської системи та основ моніторингу та інтерпретації системної стабільності на основі індикаторів фінансової стійкості; системний підхід для вивчення організаційно-економічного забезпечення, графічний метод з метою узагальнення статистичних даних та їх аналізу; математичне моделювання – для розрахунку основних показників з метою їх подальшої оцінки та інтерпретації.

Наукова новизна кваліфікаційної магістерської роботи полягає в узагальненні існуючих теоретичних положень щодо визначення понять «фінансова стабільність банківської системи» та «фінансова стабільність банку», а також у застосуванні засобів і методів математичного моделювання для оцінювання фінансової стабільності банків України.

Питанню стабільності банківської системи України приділяється значна увага Національного банку України та Кабінету Міністрів України, що знайшло своє відображення у Законах України «Про Національний банк» від 20.05.1999р. № 679 – XIV (зі змінами та доповненнями), «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000р, № 2121–III (зі змінами та доповненнями), Постанова Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні» № 368 від 28.08.2001р. (зі змінами та доповненнями), Постанова Правління Національного банку України "Про схвалення процедур інспектування" №393 від 01.11.2016 р., Постанова Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного

ризиків за активними банківськими операціями» №351 від 30.06.2016 р., Постанова Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи» №615 від 17.09.2015 р., Постанова Правління Національного банку України «Методичні вказівки з інспектування банків «Система оцінки ризиків» №104 від 15.03.2004 р., Постанова Правління Національного банку України «Про схвалення Методичних рекомендацій щодо порядку проведення стрес-тестування в банках України» №460 від 06.08.2009 р. та інші нормативно-правові акти.

Інформаційною базою дослідження є дані Держкомстату України, Національного банку України, Асоціації українських банків, та інших законодавчих, нормативних та статистичних джерел.

Практичне значення одержаних результатів полягає в можливості використання результатів роботи для розробки відповідних рекомендацій щодо діагностики та забезпечення необхідного рівня фінансової стабільності.

Практичні положення кваліфікаційної магістерської роботи оприлюднені на міжнародній науково-практичній конференції (м. Харків, ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 30 жовтня 2018 р.) «Фінансово-економічна безпека суб'єктів господарювання в умовах децентралізації».

За результатами проведеного дослідження опубліковано наукову статтю «Діагностика стабільності банківської системи на основі класичних кількісних моделей» у фаховому виданні: віснику Одеського Національного Університету, серія «Економіка», який включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus.

Додаток 3

Вимоги до написання «ВИСНОВКІВ» кваліфікаційної магістерської роботи

ВИСНОВКИ

Проведені в роботі дослідження дозволяють зробити такі висновки.

Наводяться результати дослідження, одержані в роботі.

Зазначаються прийняті за основу теоретичні положення, окреслюються виявлені результати діяльності установи чи організації, наводяться головні пропозиції з удосконалення вирішуваного питання, викладаються рекомендації щодо їх використання.

При написанні висновків рекомендується дотримуватись послідовності проведеного в роботі дослідження.

Наприклад:

Спочатку - знову сформулювати актуальність теми дослідження, але більш коротко, ніж у вступі.

Потім – (відповідності до змісту) навести по одному підсумковому абзацу щодо кожного підрозділу кваліфікаційної магістерської роботи.

Але після стислого викладення висновків стосовно першого та другого розділів роботи рекомендується написати таке речення (стосовно підсумків дослідження, одержаних у третьому розділі), наприклад:

Розгляд та аналіз викладених вище питань зумовив необхідність пошуку шляхів удосконалення досліджуваного процесу. Автором проаналізовано існуючі пропозиції щодо цього питання та систематизовано у наступних напрямках.

По-перше. .... (коротко – одним абзацем - зміст підрозділу 3.1) .....

По-друге. .... (коротко – одним абзацем - зміст підрозділу 3.2) .....

По-третє. .... (коротко – одним абзацем - зміст підрозділу 3.3) .....

і т.д. ....

Останній абзац висновків – загальний, в якому остаточно підсумовуються теоретична та практична цінність одержаних результатів.

Формулювання абзаців висновків, які змістовно характеризують результати проведених досліджень в межах кожного підрозділу – повинно носити КОНКРЕТНИЙ характер та чітко відповідати на питання: «що саме зроблено?», «яким чином?», «що це дає для дослідження?». Абстрактні підсумкові «конструкції» та «пасажі», які не мають відношення до отриманих результатів в межах кожного підрозділу – неприпустимі!

P.S. :

1). Ознайомлення з текстом висновків повинно сформувати у читача уявлення про ступінь реалізації автором роботи поставленої мети і завдань.

2). Написанню «вступу» та «висновків» роботи здобувачам слід приділити особливо ретельну увагу, тому що:

- вони повинні чітко відповідати встановленим вимогам (як структурні складові роботи);

- їх правильна структура – основа доповіді, яку здобувач готує до захисту роботи.

ВИСНОВКИ (зразок 1)

Для того, щоб підприємство мало можливість досягти значних успіхів і визнання на ринку, необхідно впроваджувати у практику найбільш передові, прогресивні методи роботи. До числа таких належить практичне впровадження контролінгу. Контролінг – це певна система управління, яка виникла на стику економічного аналізу, планування, управлінського обліку та менеджменту.

Поняття «фінансовий контролінг» визначається багатьма вченими-економістами. Однак, незважаючи на досить велику кількість публікацій з даної проблеми, залишається відкритим для дискусій питання про сутність фінансового контролінгу на підприємстві.

Підсумовуючи проаналізовані підходи до визначення контролінгу, можна зробити висновок, що контролінг – це функціонально відособлений напрям економічної роботи на підприємстві, який включає спеціальні методи та процедури для формування та прийняття ефективних оперативних і стратегічних управлінських рішень на основі поєднання економічного аналізу, планування, обліку та управління.

Безпосередньо впровадження контролінгу в діяльність підприємств відбувається в три етапи. Метою першого етапу є прийняття рішення про створення системи контролінгу, на другому етапі відбувається підготовка методичного базису і безпосереднє впровадження контролінгу. На останньому етапі виправляються помилки в роботі системи, проводяться заходи щодо автоматизації системи контролінгу.

Нормативно-правової бази, яка направлена виключно на регулювання контролінгу, не існує. Тому він регулюється нормативними актами, які визначають загальні основи діяльності підприємства: Господарський та Податковий Кодекси, Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», а також внутрішніми наказами та положеннями підприємства.

На кожному підприємстві контролінг має базуватись на певних принципах: спрямованості на досягнення фінансової стратегії підприємства, орієнтованості на кількісні показники, багатофункціональності, своєчасності, гнучкості та економічної ефективності.

Базою дослідження було обрано ПАТ «Світло Шахтаря» - одне з найстаріших підприємств машинобудування, яке знаходиться у м. Харків. Згідно з випискою з єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців основним видом економічної діяльності ПАТ «Світло Шахтаря» є виробництво машин і устаткування для добувної промисловості та будівництва (секція С, 28.92).

Попередній аналіз фінансової діяльності ПАТ «Світло Шахтаря» показав, що протягом досліджуваного періоду (2013-2017рр.) стан підприємства нестабільний. Виручка підприємства з 2013 по 2015рр. зменшувалась, починаючи з 2015 року почала рости і перевищила розмір на початок аналізованого періоду. Але в той же час чистий прибуток підприємства, починаючи з 2015 року безупинно спадає.

В ході дослідження був більш детально проаналізований фінансовий стан ПАТ «Світло Шахтаря» за 2013-2017рр. за абсолютними та відносними показниками рентабельності, ліквідності, ділової активності, фінансової стійкості. При аналізі показників ліквідності виявлено відхилення від норми коефіцієнтів абсолютної та швидкої ліквідності, тобто у підприємства недостатньо грошових коштів, для того, щоб найближчим часом погасити свої зобов'язання. На досліджуваному етапі підприємство є фінансово стійким, але підприємство стає все більше залежним від зовнішніх джерел фінансування.

При аналізі ділової активності коефіцієнт оборотності матеріальних запасів протягом усього періоду показував від'ємні значення. Перевищення запасів може бути позитивним фактором, тому що забезпечує безперебійну виробничу діяльність підприємства, а також є певною страховкою від різкого удорожчання матеріалів. Щодо перевищення нормативу обсягів запасів з негативної точки зору: це можлива ознака зниження обсягів продажів, падіння

рівня попиту на продукцію підприємства; у цілому, чим вище показник оборотності запасів, тим менше коштів пов'язано у цій найменш ліквідній статті оборотних активів, тим більш ліквідну структуру мають оборотні активи й тим стійкіше фінансове становище підприємства.

Під час аналізу рентабельності виявлено, що майже всі коефіцієнти, починаючи з 2015 року мають від'ємні значення, що є негативною тенденцією. Також в роботі за допомогою SWOT-аналізу проаналізовано сильні/слабкі сторони підприємства, а також його можливості та загрози.

У зв'язку з нестабільним фінансовим становищем для оцінки ефективності функціонування фінансового контролінгу на ПАТ «Світло Шахтаря» розрахований інтегральний показник фінансового стану. За досліджуваний період інтегральний показник входив в нормативні межі, окрім 2017 року. Також для підприємства розрахований інтегральний показник фінансової безпеки та ймовірність банкрутства за різними методами – моделі Альтмана та Спрінгейта, коефіцієнт Бівера, визначено клас боржника-юридичної особи. Всі методи показали, що рівень ймовірності банкрутства ПАТ «Світло Шахтаря» низький, але керівництву підприємства необхідно постійно моніторити зміни фінансового стану.

У зв'язку з нестабільним фінансовим станом підприємства в роботі була запропонована математична модель прогнозування фінансової діяльності ПАТ «Світло Шахтаря».

Розгляд та аналіз викладених вище питань зумовив необхідність пошуку шляхів удосконалення досліджуваного процесу.

Для вдосконалення формування та функціонування системи фінансового контролінгу ПАТ «Світло Шахтаря» в роботі запропоновано використання системи збалансованих показників (ЗСП).

Використання ЗСП дозволить підприємству використовуючи випереджуючі показники, виявляти та усувати слабкі місця у діяльності підприємства ще до того, як їх наслідком буде погіршення фінансових показників; у випадку погіршення фінансових результатів, дасть можливість

виявити причину цього погіршення завдяки причинно-наслідковому зв'язку показників в системі збалансованих показників.

Підприємству також запропоновано автоматизувати ЗСП, що принесе додаткові переваги: економію часу менеджменту, автоматичне збирання і групування даних з різних модулів; можливість використання формул для розрахунку показників, в яких необхідні показники з різних модулів (програм).

Основними способами вдосконалення системи фінансового контролінгу є: прозорість і достовірність даних, скорочення часу подання інформації та прийняття рішень, організація служби контролінгу, упровадження інформаційних технологій. Також для вдосконалення управління підприємством на засадах контролінгу в науковій літературі пропонується перейти від традиційного (орієнтованого на розмір прибутку управління) до вартісно-орієнтованого управління. Впровадження вартісно-орієнтованого управління підприємством є ефективним методом для покращення довгострокового планування, підвищення ефективності діяльності та його якості, а також поступового зростання вартості підприємства. Така система управління здатна вивести корпоративне управління на більш високий та сучасний рівень.

У роботі проаналізований і закордонний досвід покращення управління підприємством на засадах контролінгу. Ефективним інструментом є сучасний прийом контролінгу – впровадження без бюджетної діяльності «Beyond Budgeting». Beyond Budgeting використовують Ikea, Lego Group, Volvo, Група Всесвітнього банку American Express, MasterCard International, Thomson та інші.

Дана концепція поки не може використовуватись на українських підприємствах через: автократичні методи управління; нерозуміння переваг концепції управління «за рамками бюджетів»; нерозуміння ефекту синергії (коли прибуток системи бізнес-одиниць підприємства більше ніж сума доходів усіх бізнес-одиниць, окремо взятих).

Для досягнення мети були вирішені наступні завдання: досліджено підходи щодо сутності контролінгу, його функції та етапи впровадження;

проаналізовано нормативно-правові аспекти регулювання фінансового управління на засадах контролінгу; розглянуто принципи, види контролінгу та його методи у діяльності суб'єктів господарювання; визначено техніко-економічну характеристику ПАТ «Світло Шахтаря»; проаналізовано фінансовий стан ПАТ «Світло Шахтаря»; оцінено ефективність фінансового контролінгу в ПАТ «Світло Шахтаря»; побудовано модель прогнозування фінансової діяльності ПАТ «Світло Шахтаря»; надано рекомендації щодо вдосконалення формування та функціонування системи фінансового контролінгу ПАТ «Світло Шахтаря»; визначено шляхи вдосконалення формування системи контролінгу на підприємстві; досліджено закордонний досвід вдосконалення системи управління підприємством на засадах контролінгу; оцінено ефективність втілених рекомендацій та пропозицій.

Таким чином, в роботі всі завдання були вирішені в повному обсязі, мета досягнута в повному обсязі.

ВИСНОВКИ (зразок 2)

Проведені в роботі дослідження дозволяють зробити наступні висновки.

Різноманітність методичних підходів щодо діагностики стабільності банківської системи на основі макроекономічних та пруденційних показників зумовили питання їх компіляції з метою визначення найбільш наближеного до реалій фінансового стану.

Стабільність банківської системи – характеристика стану банківської системи, при якому реалізується її сутність і призначення в економічній системі країни, адекватно та ефективно виконуються її функції, а також забезпечується спроможність підтримувати рівновагу та відновлювати стан після зовнішніх потрясінь чи посилення диспропорцій, будь-яких відхилень від безпечних параметрів, спричинених кризовими явищами (спадом економіки, фінансовою кризою, трансформацією економіки тощо). Стабільність банківської системи залежить від стійкості кожної банківської установи зокрема.

Постійний розвиток не дозволяє зафіксувати раз і назавжди рівень фінансової стабільності і потребує механізмів самокоригування, які були б спроможні виявляти ризики, обмежувати та усувати диспропорції, перш, ніж ті призведуть до розбалансування. Таким чином, забезпечення стабільності потребує системного підходу до всіх складових фінансової системи у їх взаємодії та під впливом зовнішніх факторів, породжених глобалізаційними процесами.

Проблеми діагностування стабільності банківської системи залишаються актуальними на довгострокову перспективу. Система діагностування, що діє в Україні, заснована на використанні економічних нормативів та індикаторів фінансової стабільності відповідно до вимог Базельського комітету з питань банківського нагляду.

Аналіз показників фінансової стабільності банківської системи України свідчить про те, що вона поступово покращується. На це вказує збільшення

ВВП, капіталу банків; зменшення частки непрацюючих кредитів та виведення неплатоспроможних банків. Звісно, стверджувати, що сьогодні система є стабільною, не можна. Але той факт, що банківський сектор почуває себе набагато краще, ніж у період з 2013 по 2015 роки, є очевидним.

В роботі було розглянуто систему економічних нормативів діяльності банків – показники, встановлені Національним банком України з метою регулювання банківської діяльності на основі безвиїзного нагляду для своєчасного виконання ними зобов'язань перед вкладниками, а також запобігання неправильному розподілу ресурсів і втраті капіталу через ризики, притаманні банківській діяльності. В цілому нормативи, встановлені регулятором, виконуються по банківській системі в аналізованому періоді. Винятком був норматив Н9. Це свідчить про те, що після системної кризи, яка суттєво вплинула на банківську систему України, спостерігаються ознаки її зміцнення.

Методика оцінки надійності банку за методикою В.С. Кроморова ґрунтується на застосуванні індексного методу і доволі ґрунтовно відображає фінансово-економічні аспекти діяльності банківських установ.

При аналізі динаміки показників надійності АТ КБ «ПриватБанку», маємо позитивну динаміку на зростання, та зменшення відставання від показників системи в цілому. Дану динаміку погіршує значна проблема, яка й досі обтяжує не тільки власний баланс банків, але й всієї системи – суттєва за обсягом часта непрацюючих кредитів, яка складає загалом по банківській системі 54,1%, та відповідно часта проблемних кредитів «ПриватБанку» становить 84,5%. Зрозуміло, що вирішити цю проблему наявними інструментарієм неможливо. «Приватбанк» приступив до вирішення проблем непрацюючих кредитів по принципу step-by-step, зробивши перші рішучі кроки назустріч своїм клієнтам. Починаючи з кінця листопада 2018 року, банк планує провести масштабну реструктуризацію кредитів фізичних осіб, а також малого та середнього бізнесу

Розгляд та аналіз викладених вище питань зумовив необхідність пошуку

шляхів вдосконалення об'єкту дослідження. Автором було викладено існуючі пропозиції щодо цього питання та систематизовано у наступних напрямках.

По-перше. Проведена діагностика банківської системи за рахунок інтегрального показника, для комплексного оцінювання фінансової стійкості банківської системи було використано метод середньої геометричної та нормативних значень обраних коефіцієнтів для розрахунку. Він базується на визначенні коефіцієнтів за окремими показниками, коли за одиницю вважається найвище значення даного індикатора. Значний спад простежувався саме в 2014 році на рівні 0,865, при аналізованому проміжку 2011-2018 рр.. Розрахунки, свідчать про те, що значення рівня фінансової стійкості банківської системи мають тенденцію як до спадів, так і стрімкого зростання. Тому зазначені індикатори можуть бути сигналом можливої появи негативних явищ у банках, хоча при раціональному управлінні їх можна подолати без негативних наслідків для фінансової стійкості.

По-друге. Проаналізовано дотримання банками економічних нормативів за допомогою розрахунку агрегованого Z показника. Розрахунки проводились на основі щомісячної динаміки економічних нормативів Національного банку України за 2017-2018 роки. А також за період 2011-2018 проаналізована динаміка агрегованого показника Z . Підтверджено наявність помірною зростання показника Z_2 (включає нормативи кредитного ризику та інвестування), та погіршення показника Z_1 (включає нормативи капіталу та нормативи ліквідності). Відзначено наявність зростаючого тренду агрегованого Z показника, що свідчить про покращення їх чисельного відношення економічних нормативів до граничного показника.

Крім того, для оцінки рівня стабільності було використано поняття інтегрального показника фінансової стабільності банківської системи.

Найнижче значення даного показника було на початку 2014 року і становило 0,662. Протягом 2015-2018 рр. значення даного показника зросло до 1,03. Це вказує на ефективні дії з боку регулятора стосовно подолання банківської кризи, яка розпочалася 4 роки тому.

По-третє. Розрахований показник фінансової стійкості банківської системи засобами теорії нечітких множин. Отримані результати надають можливість бачити, що найбільш стрімкі зростання коефіцієнта (G), простежуються на проміжках часів 2013-2014 та 2016-2017 років, що зумовлено покращенням якості кредитного за рахунок підвищення довіри населення до банківського сектору після фінансової кризи, та стрімким збільшенням резервів за кредитними операціями саме в 2017 році. Найбільший спад коефіцієнта (G), спостерігається в 2014-2015 роках, що пояснюється погіршенням практично всіх ключових показників розвитку банківської системи та найменшим показником відношення рівня кредитного портфеля до активів банків в 2015 році.

При оцінюванні рівня фінансової стабільності, використовують різні методики, які по-своєму відображають результат діяльності банківської системи, через різний набір показників, взятий за основу для розрахунків. Це обумовлює доцільність розробки підходу, який дасть змогу врахувати існуючі розбіжності щодо відсутності показників прибутковості, кредитного портфелю, причинно-наслідкових зав'язків з іншими учасниками банківського ринку та завчасного реагування на потенційні зовнішні та внутрішні впливи.

Отже, забезпечення фінансової стабільності потребує системного підходу до всіх складових не тільки фінансової, а й банківської системи - у їх взаємодії та під впливом зовнішніх факторів, породжених глобалізаційними процесами.

Додаток І

ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
Книги: Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов. Москва, Соцэкгиз, 1962. 684 с. 2. Луніна І. О. Державні фінанси та реформування міжбюджетних відносин. Київ, 2006. 432 с. 3. Brümmerhoff D., Büttner T. Finanzwissenschaft. Berlin, München, Boston, 2015. 680 с.
Два автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ковальчук С. В., Форкун І. В Фінанси : навч. посіб. Львів, 2006. 586 с. 2. Василик О. Д., Павлюк О. Д. Державні фінанси України : підручник. Київ, 2002. 608 с. 3. Sen A., Drèze J. India, economic development and social opportunity. Oxford (England), New Yor, 1998. 292 p.
Три автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Денисенко М. П., Догмачов В. М., Кабанов В. Г Кредитування та ризику: навч. посіб. Київ, 2008. 213 с. 2. Erdmann K. Regierungsorganisation und Verwaltungsaufbau / K. Erdmann, W. Schafer, E. Mundhenke. – Hamburg : Heidelberg : D.v. Decker's Verl., 1996. – 114 p.
Чотири автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основы создания гибких автоматизированных систем / Л. А. Пономаренко, Л. В. Адамович, В. Т. Музычук, А. Е. Гридасов ; ред. Б. Б. Тимофеева. – Киев : Техника, 1986. – 144 с.
П'ять і більше авторів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Леоненко П. М., Юхименко П. І., Ільєнко А. А. та ін. Теорія фінансів : навч. посіб. Київ, 2005. 480 с. 2. Оспіщев В. І., Лачкова Л. І., Близнюк О. П. та ін. Фінанси : навч. посібник. Київ, 2008. 366 с.
Без автора	<ol style="list-style-type: none"> 1. Енциклопедія історії України: у 10 т./ред. рада: В. М. Литвин (голова) та ін.; НАН історії України, Ін-т історії України. Київ: Наук. думка, 2005. Т 9. С. 36— 37. 2. Фінанси України: Інституційні перетворення та напрями розвитку : монографія / за ред. І. Я. Чугунова. Київ, 2009. 848 с.

Періодичні видання	<p>1. Петрик О. Перспективи забезпечення цінової стабільності в Україні. <i>Вісник Національного банку України</i>. 2011. № 6. С. 3—6.</p> <p>2. Крупка І. М. Фінансово–економічна безпека банківської системи України та перспективи розвитку національної економіки. <i>Бізнес Інформ</i>. 2012. № 6. С. 168—175.</p> <p>3. Bernanke B. S., Gertler M. Inside the Black Box: The Credit Channel of Monetary Policy Transmission. <i>Journal of Economic Perspectives</i>. 1995. Vol. 9. № 4/ Autumn. P. 27—48.</p>
Матеріали конференцій, з'їздів	<p>1. Карчева Г. Т. Функціонування банківської системи України в умовах фінансово-економічної кризи. <i>Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика : зб. тез доп. IV Міжнародної науково-практичної конференції, 21–22 трав. 2009 р. : у 2 т. Суми, 2009. Т. 1. С. 16—17.</i></p> <p>2. Goel K., Anand G., Kushwaha A. Creating Financial Inclusivity: A Case-study of Banking Correspondent Model in India. <i>Proceedings of World Business Economics and Finance Conference, 26–27 September 2011</i>, [Electronic recours]. URL : http://www.wbiconpro.com/608-Aakash.pdf (date of the application: 28.12.2020).</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. URL : http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0 (дата звернення: 20.04 2016).</p> <p>2. Про Національний банк України : Закон України від 20 трав. 1999 р. № 679-XIV [Електронний ресурс]. URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/679-14/page. (дата звернення: 22.04 2020).</p>
Дисертації	<p>1. Опарін В. М. Фінансова система України (теоретико–методологічні аспекти) : дис. ... доктора екон. наук : 08.04.01. Київ, 2006. 385 с.</p>
Автореферати дисертацій	<p>1. Алімпієв Є. В. Державне регулювання фінансово-монетарної трансмісії в українській економіці : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. д-ра екон. наук : спец. 08.00.03 «Економіка та управління національним господарством». Київ, 2015. 37 с.</p> <p>2. Укіс Ю. О. Роль неформальних інститутів у перехідній економічній системі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.01.01 «Економічна теорія». Харків, 2005. 16 с.</p> <p>3. Петрик О. І. Інфляційне таргетування як механізм забезпечення цінової стабільності в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук : спец. 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит». Київ, 2008. 42 с.</p>
Офіційні сайти	<p>1. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. URL : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=84901 (дата звернення: 01.10.2020).</p>

Електронні ресурси	<p>1. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2014 рік. Офіційний сайт Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень [Електронний ресурс]. URL : http://www.ibser.org.ua/news/558/ (дата звернення: 21.11.2020).</p> <p>2. Роз'яснення щодо правомірності використання в Україні "віртуальної валюти/криптовалюти" Bitcoin [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=11879608 - Заголовок з екрану.</p> <p>3. Защита наиболее уязвимых групп населения в рамках поддерживаемых ресурсами МВФ программ. [Электронный ресурс]. URL : http://www.imf.org/external/np/exr/facts/rus/protectr.pdf (дата обращения: 15.07.2020).</p>
--------------------	---

Додаток К
Відгук наукового керівника кваліфікаційної магістерської роботи

Здобувач вищої освіти _____

_____

Актуальність теми: _____

_____

Позитивні аспекти в роботі: _____

_____

Самостійні розробки автора, наукова новизна: _____

_____

Практична цінність висновків і рекомендацій: _____

_____

Недоліки роботи: _____

_____

Загальна оцінка кваліфікаційної магістерської роботи та її допуск/не допуск до захисту перед ЕК:

! Оцінка в баллах не виставляється! _____

_____

Науковий керівник роботи _____

(підпис)

“ ____ ” _____ 20 __ року

Додаток Л
Зразок форми зовнішньої рецензії

РЕЦЕНЗІЯ
на кваліфікаційну магістерську роботу
здобувача вищої освіти Каразінського банківського інституту
денної форми навчання
Юсковича Віталія Володимировича
на тему: «**ДІАГНОСТИКА СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ**
НА ОСНОВІ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ТА ПРУДЕНЦІЙНИХ
ПОКАЗНИКІВ»

До рецензування кваліфікаційних магістерських робіт можуть залучатися висококваліфіковані фахівці з інших вищих навчальних закладів, науково-дослідних установ, підприємств, установ і організацій.

Рецензія повинна містити ґрунтовний аналіз і загальну оцінку якості кваліфікаційної магістерської роботи, її практичного значення та можливостей реалізації висновків та пропозицій, зазначені недоліки роботи, а також зробити висновок: рекомендується робота до захисту чи не рекомендується.

Рецензія повинна містити характеристики таких сторін роботи, як:

- актуальність теми;*
- відповідність змісту роботи затвердженій темі та завданню щодо її розробки;*
- повноту вирішення поставлених питань, глибину їх опрацювання, наявність елементів наукового дослідження;*
- оригінальність вирішень, їх реальність, обґрунтованість і можливість застосування в установі;*
- повноту використання при підготовці роботи спеціальної літератури, нормативних та довідкових матеріалів, фактичних даних;*
- стиль викладення та оформлення роботи;*
- недоліки, наявні в роботі.*

Рецензент робить висновок про можливість або неможливість допущення кваліфікаційної магістерської роботи до захисту.

*При рецензуванні кваліфікаційної магістерської роботи науковими працівниками та досвідченими спеціалістами з банківських установ **виставляється оцінка за роботу (!!!).***

Рецензія складається в одному примірнику, підпис рецензента повинен бути засвідчений печаткою установи, де він працює.

Рецензент:
(посада, місце роботи)

печатка, підпис

(ініціали, прізвище)

Додаток М

Приклад оформлення заяви для затвердження теми кваліфікаційної магістерської роботи

Зав. кафедри
банківського бізнесу та фінансових послуг
д.е.н., проф. Азаренковій Г.М.
здобувача вищої освіти групи _____
Каразінського банківського інституту

_____
(прізвище, ім'я по-батькові)

ЗАЯВА

Прошу затвердити тему кваліфікаційної магістерської роботи «Управління фінансовою стійкістю страхової компанії», яка буде виконуватися із використанням вихідних даних бази переддипломної практики ПрАТ «Страхова компанія «ВУСО» .

Дата _____

Особистий підпис _____

Додаток О
Зразок оформлення титульного аркушу
наочного аналітично-розрахункового матеріалу КМР

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
В.Н.КАРАЗІНА**

Каразінський банківський інститут

Кафедра: **Банківського бізнесу та фінансових технологій**
Спеціальність: **072 Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок**
Освітня програма: **Фінансові технології та банківський менеджмент**

Група: **АФ-21М денна форма навчання**

**АНАЛІТИЧНО-РОЗРАХУНКОВИЙ МАТЕРІАЛ
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ
на тему
ДІАГНОСТИКА СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ
НА ОСНОВІ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ТА ПРУДЕНЦІЙНИХ
ПОКАЗНИКІВ**

здобувача вищої освіти **Іванова Володимира Миколайовича**

Науковий керівник:
д.е.н., професор **Азаренкова Г.М.**

Харків – 20..

Додаток П
Вимоги до оформлення слайдів презентації
до захисту кваліфікаційної магістерської роботи

Слайд 1	Титульний слайд	
Слайд 2	Структурно-логічна схема дослідження	
Слайд 3	Зміст підрозділу 1.1	За необхідністю на одному слайді допускається: - розміщення кількох графіків, таблиць, схем, діаграм і т.д. – якщо це допоможе більш комплексно представити результати проведеного у підрозділі дослідження; - об'єднання результатів підрозділів, якщо це покращить їх представлення (але – зі збереженням логіки та послідовності представлення результатів).
Слайд 4	Зміст підрозділу 1.2.	
Слайд ...	..... і т.д.	
Слайд ...	Зміст підрозділу 2.1	
Слайд ...	Зміст підрозділу 2.2	
Слайд ...	..... і т.д.	
Слайд ...	Зміст підрозділу 3.1	
Слайд ...	Зміст підрозділу 3.2	
Слайд	..... і т.д.	
Слайд	Останній змістовний слайд, в якому: - остаточно підсумовується теоретична та практична цінність одержаних результатів; - наводяться результати апробації результатів КМР; - робиться висновок про перспективи (предмет) подальших наукових досліджень	
Слайд	«Дякую за увагу!»	
<p>Основний акцент презентації треба зробити на якомога повній реалізації змісту ланцюга «теорія → аналіз → оптимізація», особливо - в аналітичній та оптимізаційній частинах</p>		

Матеріали, які будуть міститися у представленій презентації, повинні якомога найкраще відповідати меті роботи.

Слайди презентації мають бути максимально змістовними та коректними, а їхня завантаженість повинна містити УЗАГАЛЬНЕНІ схеми, рисунки, таблиці, графіки, діаграми і т.д.

Не слід обтяжувати презентацію текстовим матеріалом.

Доцільно особливу увагу звернути на редакцію змісту, а також загальну доступність та якість слайдів.

Дизайн електронних слайдів має бути суворим та витриманим.

Використання зайвих спеціальних ефектів і зображень неприпустимо.

Увага! Основний акцент змісту слайдів презентації, треба зробити на представленні **КОНКРЕТНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ** проведеного дослідження, що повинно сформулювати уявлення про ступінь реалізації автором курсової роботи поставленої мети і завдань.

Слайди презентації необхідно також роздрукувати та представити для затвердження науковому керівнику КМР.

У папку із роздрукованою презентацією можна додати:

- реферат;
- результати апробації результатів роботи (наукову статтю та тези доповіді на науково-практичній конференції)!

Примітка: для того, щоб виконати встановлений регламент щодо тривалості доповіді здобувача вищої освіти на захисті (8-10 хвилин), рекомендується 4-х сторінковий (не більше!) обсяг надрукованого доповіді.

Додаток Р
Приклад оформлення структурно-логічної схеми кваліфікаційної магістерської роботи

ТЕМА РОБОТИ	МЕТА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	ОБ'ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ	ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ
Діагностика стабільності банківської системи на основі макроекономічних та пруденційних показників	узагальнення теоретичних основ діагностики стабільності банківської системи на основі макроекономічних та пруденційних показників, а також пошук напрямків її удосконалення на основі систематизації існуючих пропозицій щодо цього питання.	банківська система України	сучасні підходи та методики діагностики стабільності банківської системи на основі макроекономічних та пруденційних показників

↓

↓

↓

ЗАВДАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

ВИСНОВКИ

↓

↓

↓

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ			
- узагальнити сутність, зміст та визначення поняття «фінансова стабільність»	→	1.1. Фінансова стабільність банківської системи: сутність і характеристика	→
- охарактеризувати інформаційне забезпечення фінансової стабільності банківських установ	→	1.2. Організаційно-правове забезпечення стабільного функціонування банківського сектору України	→
- систематизувати методичні підходи забезпечення фінансової стабільності банків	→	1.3. Методичні основи діагностики стабільності банківської системи	→
			→
			→
			→

↓

↓

↓

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ			
- визначити основні детермінанти фінансової стабільності в Україні	→	2.1. Аналіз детермінант забезпечення фінансової стабільності в Україні	→
- розрахувати показники фінансового стану АТ КБ «ПриватБанк» та банківської системи в цілому	→	2.2. Розрахунок критеріального показника надійності банків України на основі рейтингової оцінки за методикою В.С. Кромонава	→
- надати техніко-економічну характеристику та провести аналіз показників фінансової стабільності АТ КБ "Приватбанк"	→	2.3. Техніко-економічна характеристика та аналіз показників фінансової стабільності АТ КБ «ПриватБанк»	→
			→
			→
			→

↓

↓

↓

РОЗДІЛ 3. ПІДХОДИ ДО ОПТИМІЗАЦІЇ ЗАСОБІВ ПІДТРИМКИ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

- розрахувати інтегральний показник фінансової стабільності банківської системи України	→	3.1. Інтегральний показник як інструмент оцінки фінансової стійкості банківської системи України	→	рівень фінансової стабільності банківської системи оцінено за допомогою інтегрального показника
- розрахувати агрегований показник Z для оцінки фінансової стабільності банківської системи України	→	3.2. Розрахунок агрегованого індикатора фінансової стабільності (AIFS) як складова системи аналізу стану банківської системи України	→	виконано оцінку фінансової стабільності банківської системи України за допомогою агрегованого показника Z
- розрахувати коефіцієнт сіткості банківської системи за допомогою теорії нечітких множин	→	3.3. Оцінка фінансової стабільності банківської системи України засобами теорії нечітких множин	→	оцінку фінансової стабільності банківської системи України здійснено засобами теорії нечітких множин

Додаток С

Заява-гарантія щодо академічної доброчесності

Ректору Харківського
національного університету
імені В.Н.Каразіна
Тетяні КАГАНОВСЬКІЙ

студентки _____

(прізвище, ім'я по-батькові)

форма здобуття освіти денна/ заочна

ступінь вищої освіти магістр

спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

факультет (інститут) Каразінський банківський інститут

ЗАЯВА

Підтверджую, що текст кваліфікаційної роботи: «Управління фінансовими результатами діяльності підприємства» був написаний мною особисто; він не містить запозичень із інших документів, а також чужих опублікованих результатів без належного посилання на авторів та першоджерела, а також не містить свідомої фальсифікації результатів.

Електронна версія роботи, яка надана для проведення перевірки щодо наявності запозичень з інших документів, повністю збігається з друкованою.

Ознайомлена з Порядком проведення перевірки кваліфікаційних робіт, наукових праць та навчальних видань щодо наявності запозичень з інших документів.

Дата

підпис